

Gemeente
Borsele

Knelpunten- inventarisatie Nieuwdorp

Joost van der Stappen
Antoon van de Ven
Werkgroep Dorpsplannen
december 1991

INHOUD

	pagina
SAMENVATTING	1
DEEL 1: HET ALGEMEEN KADER	3
Hoofdstuk 1 INLEIDING	5
Hoofdstuk 2 HET BESTAANDE KLEINE KERNENBELEID	6
2.1 Het rijksbeleid	6
2.2 Het provinciaal beleid	6
2.3 Het gemeentelijk beleid	7
Hoofdstuk 3 DE ONTWIKKELING VAN NIEUWDORP	9
3.1 De ruimtelijke structuur	9
3.2 De bevolking	10
DEEL 2: DE KNELPUNTENINVENTARISATIE	11
Hoofdstuk 4 INLEIDING	13
Hoofdstuk 5 DE BEVOLKING	14
Hoofdstuk 6 WONEN	16
6.1 De samenstelling van de woningvoorraad	16
6.2 De tevredenheid over de woning	16
6.3 Nieuwbouw	17
Hoofdstuk 7 BEDRIJVEN EN WERKGELEGENHEID	19
7.1 Bedrijvigheid	19
7.2 Werkgelegenheid en werkloosheid	19
Hoofdstuk 8 WOONOMGEVING	21
Hoofdstuk 9 OVERLAST EN MILIEU	23
9.1 Overlast	23
9.2 Milieu en ruimtelijke ordening	23
Hoofdstuk 10 VERKEER EN VERVOER	26
10.1 De verkeersveiligheid	26
10.2 De parkeergelegenheid	27
10.3 Het openbaar vervoer	27
Hoofdstuk 11 VOORZIENINGEN	28
11.1 Inleiding	28
11.2 Onderwijsvoorzieningen	29
11.3 Sociaal-culturele voorzieningen	30
11.4 Aan de kerk gerelateerde voorzieningen	31
11.5 Sociaal-medische voorzieningen	31
11.6 Sport en Spelvoorzieningen	32
11.7 De commerciële dienstverlening en middenstand	32
Hoofdstuk 12 DORPSBINDING EN RELATIE BEVOLKING-GEMEENTE/ -DORPSRAAD	34
12.1 Dorpsbinding en activiteiten	34
12.2 De relatie bewoners - dorpsraad	35
12.3 De relatie bewoners - gemeente	35
Literatuur	38
BIJLAGEN	
I Resultaten enquête meerkeuze vragen	
II Resultaten enquête open vragen en opmerkingen	
III Verslag Inspraakavond Nieuwdorp	
IV Plattegrond kern Nieuwdorp	

Lijst van Tabellen

- Tabel 5.1: Leeftijdsopbouw van de bevolking van Nieuwdorp, Borsele en Nederland in procenten
Tabel 7.1: Grootste bedrijven in Nieuwdorp naar aantallen werknemers (bij benadering)
Tabel 10.1: Beoordeling van de kwaliteit van het openbaar vervoer in absoluten

Lijst van figuren

- Figuur 3.1: Bevolkingsontwikkeling Nieuwdorp 1960-1990 (jaargemiddelden)
Figuur 3.2: Bevolkingsontwikkeling 1980-1990, uitgesplitst naar natuurlijke groei en migratie
Figuur 5.1: Verdeling woonduur in Nieuwdorp in aantallen respondenten
Figuur 5.2: Kerkelijke gezindte in procenten (1985)
Figuur 6.1: De tevredenheid over de woning in procenten
Figuur 6.2: Mening van de bevolking over het op korte termijn verder ontwikkelen van het plan Coudorp en de mening over de stelling dat er voldoende woningen worden gebouwd in Nieuwdorp in het algemeen, specifiek voor jongeren en specifiek voor ouderen in procenten
Figuur 7.1: Arbeidssituatie en plaats werkkring in procenten
Figuur 8.1: Waardering van verschillende elementen van de woonomgeving in procenten
Figuur 9.1: Mate van overlast van bedrijven in het Sloegebied respectievelijk bedrijven uit Nieuwdorp in procenten
Figuur 9.2: Kaartje van het meest waarschijnlijke tracé van de Westerscheide Oeververbinding (WOV)
Figuur 11.1: Tevredenheid over de voorzieningen in het algemeen in procenten
Figuur 11.2: Waardering van in Nieuwdorp aanwezige voorzieningen in procenten
Figuur 11.3: Ontwikkeling van het aantal leerlingen op de basisscholen in Nieuwdorp (1986-1991)
Figuur 11.4: Verhuisgeneigdheid van de bewoners bij een opheffing van de basisscholen in Nieuwdorp in procenten
Figuur 11.5: Beoordeling van het verenigingsleven in procenten
Figuur 11.6: Winkel waar de bevolking van Nieuwdorp de meeste levensmiddelen koopt in procenten
Figuur 12.1: Mate van tevredenheid over Nieuwdorp als woondorp en de mate waarin de Nieuwdorper zich er thuis voelt in procenten
Figuur 12.2: Mening over stellingen met betrekking tot sociale relaties en activiteiten in procenten
Figuur 12.3: Beoordeling van gemeentelijke diensten en nutsvoorzieningen in procenten
Figuur 12.4: Mening over stellingen met betrekking tot de relatie bevolking-gemeente in procenten

Lijst van foto's

- Foto 6.1 Een volledige realisatie van het plan Coudorp laat op zich wachten, waardoor dit voetpad vooralsnog doodloopt
Foto 9.1 Stank vormt een belangrijke bron van overlast in Nieuwdorp. Zij wordt vooral veroorzaakt door de industrie in het Sloegebied en gierende boeren
Foto 10.1 Het kruispunt Beatrixstraat- Margrietstraat, nabij de speeltuin, is zeer gevaarlijk
Foto 11.1 Het is onzeker of bakker/ supermarkt Ten Hove zal blijven bestaan

SAMENVATTING KNELPUNTEN KERN NIEUWDORP
(in volgorde van belangrijkheid)

- * Er is een grote behoefte aan nieuwe woningen en aan bouwgrond voor de particuliere woningbouw. De gemeente is tot nu toe niet in staat gebleken om aan de vraag te voldoen. Het grootste probleem vormt de huisvesting van de "starters" op de woningmarkt. Maar ook voor ouderen wordt volgens de bevolking te weinig gebouwd. (Hoofdstuk 6)
- * De totale bevolking van Nieuwdorp vindt dat de voorgenomen slibopslag in de Jacobpolder er niet mag komen. (Hoofdstuk 9)
- * De mogelijke sluiting van de supermarkt/ bakker Ten Hove. Er is nog steeds geen opvolger bereid gevonden de supermarkt over te nemen. (Hoofdstuk 11)
- * De inwoners van Nieuwdorp hebben vaak te maken met milieu-overlast. Vooral de petrochemische industrie in het Sloegebied veroorzaakt stank. Verder is er sprake van geluidsoverlast en verkeersdrukke. (Hoofdstuk 9)
- * De relatie van de bevolking met de gemeente verdient verbetering. Een groot deel van de bevolking vindt dat het gemeentebestuur te weinig doet voor Nieuwdorp, vooral in vergelijking met de andere dorpen in Borsele. (Hoofdstuk 12)
- * Het verenigingsgebouw heeft een opknapbeurt nodig. Er is behoefte aan een ontmoetingsplaats voor ouderen. De gemeente heeft voor 1993 het gebouw op de lijst van te plegen investeringen staan. (Hoofdstuk 11)
- * Het openbaar vervoer vormt een knelpunt. De frequentie waarop de ZWN-bus rijdt ligt te laag. (Hoofdstuk 11)
- * Het rijdend postkantoor wordt matig beoordeeld. De openingstijden zijn verre van optimaal. (Hoofdstuk 11)
- * Op veel punten bestaan verkeersonveilige situaties, vooral bij de speeltuin op de Margrietstraat en bij de basisschool. Ook zijn er problemen met de voorrangverlening. (Hoofdstuk 10)
- * Het onderhoud van de groenvoorzieningen kan beter. (Hoofdstuk 8)
- * De relatie van een deel van de bevolking met de dorpsraad is niet optimaal (Hoofdstuk 12)

DEEL 1: HET ALGEMEEN KADER

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

De kleine kernen in ons land hebben sinds 1945 een aantal belangrijke ontwikkelingen doorgemaakt. Door de schaalvergroting in de landbouw en op andere terreinen en de verhoogde mobiliteit kregen zij te maken met teruglopende inwoneraantallen en een afname van het aantal voorzieningen. De problemen zijn in Nederland niet overal even groot en hetzelfde. Met name in Groningen en Friesland is de ontvolking van dorpen, door het vertrek van vooral jongeren duidelijk zichtbaar, en is de werkloosheid groter dan gemiddeld in Nederland. In de "Zak van Zuid-Beveland" is de situatie aanzienlijk beter: Het werkloosheidspercentage ligt er beduidend lager en de bevolking blijft er stabiel.

Het begrip leefbaarheid staat in de kleine kernenproblematiek centraal. Volgens de Landelijke Vereniging van Kleine Kernen (LVKK) wordt leefbaarheid bepaald door verschillende, onderling nauw met elkaar samenhangende factoren, die ten dele subjectief en ten dele objectief zijn te meten, te weten:

1. het woonklimaat (de dagelijkse woonomgeving)
2. de werkgelegenheid (de lokale bestaanszekerheid)
3. het sociaal klimaat (de sociale contacten)
4. het voorzieningenniveau (de aanwezigheid c.q. de bereikbaarheid van basis- en overige voorzieningen)
5. het bestuurlijk klimaat (de betrokkenheid van burgers bij de besluitvorming)

De gemeente Borsele bestaat sinds de herindeling van 1970 uit 15 dorpen met in totaal ruim 20.000 inwoners. Het aantal inwoners per dorp varieert van 300 tot ruim 4.500. 13 dorpen dragen het predikaat kleine kern. De gemeente ziet zich geconfronteerd met een grote druk om voor al deze kleine kernen een dorpsplan op te stellen. De ervaringen met de reeds tot stand gekomen dorpsplannen van Baarland en Ellewoutsdijk leren, dat hiermee voor een langere tijd forse claims op de inzet van zowel menskracht als middelen worden gelegd. Naast de realisatie van nog twee dorpsplannen op korte termijn ('s Heer Abtskerke en Hoedekenskerke) zijn er daarom eerst knelpunteninventarisaties uitgevoerd in de resterende 9 kernen van Borsele. Dit rapport bevat de knelpunteninventarisatie van Nieuwdorp.

Voorafgaande aan de inventarisatie zelf volgt er in dit eerste deel een toelichting van het huidige beleid van rijks-, provinciale- en lokale overheid ten aanzien van kleine kernen. Daarna wordt in het kort de geschiedenis van Nieuwdorp beschreven. Dit als achtergrondinformatie bij de inventarisatie.

HOOFDSTUK 2 HET BESTAANDE KLEINE KERNENBELEID

2.1 Het rijksbeleid

De rijksoverheid heeft in de afgelopen jaren via allerlei plannen en maatregelen getracht de ontwikkelingen in de kleine kernen te beïnvloeden. In de Tweede Nota Ruimtelijke Ordening (1966) wordt een beleid van "gebundelde deconcentratie" nagestreefd. Een aantal geselecteerde kernen krijgt extra groeimogelijkheden. De overige kernen mogen ook wel groeien maar met een lager percentage.

In de Derde Nota Ruimtelijke Ordening (1976) volgt een meer maatschappelijk georiënteerde visie t.a.v. de problemen van kleine kernen. De leefbaarheid wordt bepaald door de mate waarin voor de bevolking in een aanvaardbaar huisvestings- en voorzieningenniveau kan worden voorzien. De schaalvergroting eist een steeds grotere bevolkingsomvang. De Derde Nota Ruimtelijke Ordening bestaat uit drie delen: de Oriënteringsnota, de Verstedelijkingsnota en de Nota Landelijke Gebieden. In de Oriënteringsnota staat dat bij de planning het begrip leefbaarheid een centrale plaats moet innemen. Voor het leefklimaat beschouwt men het voorzieningennivo en de wijzigingen in de samenlevingsstructuur als meest bepalend. In de Nota Landelijke Gebieden wordt aangegeven dat de instandhouding en ontwikkeling van de maatschappelijke verbanden in de kleine kernen een duidelijke beleidslijn moet zijn.

De Vierde Nota Ruimtelijke Ordening (1988) brengt voor het landelijke gebied vergeleken met de Derde Nota weinig nieuws. Men voorziet een sterkere achteruitgang van de verzorgingsstructuur door de vergrijzing, en een lage natuurlijke aanwas. De basiswaarde die de overheid wil garanderen op het gebied van de voorzieningen blijft toegespitst op bereikbaarheid. Die bereikbaarheid staat of valt met een goed openbaar vervoer. In De Achterkant Van Verstedelijkt Nederland (1989) wijst men op een verdergaande ruimtelijke concentratie van werk- en verzorgingsfuncties in de zgn. concentratiegebieden, dat wil zeggen de grotere plaatsen en de meer stedelijke agglomeraties. In de plattelandsgebieden treedt een uitsortering van functies op. Met een beleid, gericht op het hoe dan ook in stand willen houden en waar mogelijk versterken van alle voorzieningen in de kernen kan niet meer worden volstaan. Een regionale en integrale aanpak is noodzakelijk geworden (Vierde Nota Extra). De aandachtsgebieden (gedeelten van Groningen, Friesland, Drenthe, Noord-Holland en Zeeland) moeten geprikkeld worden tot een uitvoeringsgerichte aanpak. De keuze van de uiteindelijke planvorm waarbinnen dit beleid gestalte krijgt wordt in deze nota opengelaten. Als mogelijkheid wordt onder andere een regionaal ontwikkelingsplan genoemd, maar convenanten tussen de provincie en gemeenten zijn ook mogelijk. Bij een regionale benadering wordt uitgegaan van de inrichting en het beheer van een totale regio met een inwoneraantal van dertig à vijftigduizend inwoners.

2.2 Het provinciaal beleid

Lange tijd heeft de provinciale aandacht voor kleine kernen op het gebied van de ruimtelijke ordening uitdrukking gekregen in de streekplannen. De oplossing van problemen (gedeeltelijk) wordt gezocht in het al dan niet mogen groeien van een kern. Deze groei wordt onder andere bepaald door het streekplan omdat hierin regels zijn opgenomen ten aanzien van woningbouw en opbouw van het voorzieningenniveau. Naarmate echter duidelijker werd dat de ruimtelijke ordening alleen geen oplossing voor de problemen kon bieden begaf de provincie zich meer en meer op het gebied van o.m. de welzijnsplanning.

Tegenwoordig hebben provincies een belangrijke taak in het leefbaar houden van het platteland. Zij moeten regionale ontwikkelingsprojecten opstellen om de leefbaarheid in kleine kernen te verbeteren. De provincie Zeeland is naast gerichte aandacht voor zaken als stads- en dorpsvernieuwing voorstander van een integrale aanpak van de kleine kernenproblematiek. Gemeenten worden gestimuleerd om dorpsplannen op te stellen.

In de praktijk vertaalt zich dit kleine kernenbeleid in extra aandacht voor:

- regionale en provinciale projekten t.a.v. knelpunten, die zich in iedere kern kunnen voordoen, zoals het ondersteuningsprojekt kleine basisscholen;
- dorpsplannen;
- basisprojekten, die een aanzet zijn voor een dorpsplan of onderdeel daarvan uitmaken, zoals een dorpshuis en een voldoende aanbod van woningen.

Bij het oplossen van de leefbaarheidsknelpunten hanteert de provincie als instrument het jaarlijks op te stellen kleine kernenprogramma. In Zeeland is Zeeuws-Vlaanderen aangewezen als aandachtsgebied waar een regionale aanpak gehanteerd wordt. Problemen m.b.t. de leefbaarheid zijn hier over het algemeen groter dan in de rest van de provincie.

2.3 Het gemeentelijk beleid

De primaire verantwoordelijkheid voor het beleid ten aanzien van de leefbaarheid in landelijke gebieden ligt bij de gemeenten. Provincie en rijk hebben vooral een stimulerende en ondersteunende rol te vervullen. In het gemeentelijk beleid van de gemeente Borsele is het bevorderen van de leefbaarheid in de 15 dorpen een belangrijk aandachtspunt. Hierbij kan gewezen worden op de modernisering van dorpshuizen, het realiseren van minimaal één sportvoorziening en een speeltuin op ieder dorp, woonbuurtverbeteringsprojekten en dorpsvernieuwingsactiviteiten, woningbouw, het behoud van de laatste winkel en het terugdringen van het aantal tweede woningen.

Aan deze sektorale aanpak heeft de gemeente een integrale aanpak toegevoegd, via de opstelling en uitvoering van dorpsplannen. Per kern wil men een dorpsplan opstellen. Inmiddels zijn er twee dorpsplannen door de gemeenteraad vastgesteld nl. Baarland en Ellewoutsdijk. Voor 's-Heer Abtskerke en Hoedekenskerke vorderen de werkzaamheden gestaag. De twee grote kernen Heinkenszand en 's-Gravenpolder worden in dit opzicht buiten beschouwing gelaten. Voor deze dorpen is er gekozen voor het opstellen van een structuurvisie per dorp.

Het toepassen van de regionale benadering kan leiden tot keuzes, waarbij men moet kiezen voor het instandhouden van basisvoorzieningen in een dorp ten koste van de andere dorpen. Daarbij dient de bereikbaarheid van de basisvoorzieningen gegarandeerd te worden.

De gemeente Borsele doet echter niet aan "het opschonen" van landelijke gebieden of aan "stervensbegeleiding" voor bepaalde kernen. De regionale benadering is niet toe te passen op de gemeente Borsele. De Borselse dorpen hebben bewezen levensvatbaar te zijn. Een benadering per kern blijft daarom de voorkeur houden.

Uitgangspunt van het beleid is het handhaven van basisvoorzieningen in de dorpen, te weten:

- een lagere school;
- een winkel voor dagelijkse boodschappen + een PTT-voorziening;
- een dorpshuis;
- openbaar vervoer.

Het ruimtelijke beleid van gemeenten ten aanzien van kleine kernen krijgt met name vorm in de bestemmingsplannen. Voor de woningbouw is dit van groot belang omdat de gemeente daarin als beslissende faktor kan fungeren. Vastgesteld moet worden dat in het verleden het beleid zo is geweest dat de functies, waaronder het wonen en de voorzieningen, in de hoofdkernen geconcentreerd werden zodat de kleine kernen een achteruitgang hebben gekend. Sinds enkele jaren is de gemeente Borsele van dit beleid afgestapt en krijgen de kleine kernen ook de nodige aandacht wat blijkt uit de evenwichtige spreiding van woningbouw en voorzieningen over alle dorpen.

Dorpsplannen

Het dorpsplan is een instrument om de leefbaarheid van een kleine kern in stand te houden en verder te bevorderen. Het dorpsplan bestaat uit een inventarisatie van alle voorzieningen en van belang zijnde omstandigheden in het dorp, en van hetgeen er ontbreekt of niet goed functioneert, met daaraan gekoppeld een programma tot verbetering. Daarmee wordt het dorpsplan een beleidsplan. In kleine dorpen is een dergelijke aanpak noodzakelijk omdat veel ontwikkelingen elkaar beïnvloeden. Het vormt een handvat voor het gemeentelijk beleid, maar ook een middel om bij hogere overheden financiële ondersteuning te verkrijgen voor het realiseren van doeleinden. De in het dorpsplan aangegeven problemen en aandachtspunten komen in principe op korte of langere termijn voor een oplossing in aanmerking. Het is noodzakelijk dat het plan gedragen wordt door zowel de bewoners als het gemeentebestuur.

De basis van een dorpsplan bestaat uit een omschrijving/inventarisatie van de situatie in het dorp. Daaraan is een waardering gekoppeld. Hieruit volgt dan vanzelf een opsomming van positieve en negatieve punten. Vervolgens worden er prioriteiten vastgesteld. Problemen en knelpunten kunnen namelijk verschillend van aard en belang zijn. Tenslotte zullen de knelpunten en prioriteiten bekeken moeten worden naar hun oplosbaarheid en aanpak op korte of lange termijn. Het dorpsplan zal door de gemeenteraad moeten worden vastgesteld en uitgevoerd. Regelmatige bijstelling van het plan is daarbij belangrijk.

De ervaring met het opstellen en uitvoeren van dorpsplannen tot nu toe heeft de mening doen postvatten dat de inzet van dorpsbewoners en gemeentebestuur niet altijd in redelijke verhouding staat tot de feitelijke effecten van de dorpsplannen (rendement is laag). In het kader van de invoering van een doeltreffend beheers- en beleidsinstrumentarium (BBI) in de ambtelijke organisatie wil het gemeentebestuur de doelstellingen van het dorpsplan, versterking van de band tussen burger en bestuur en burger en beleid, op structurele en meer doelmatige wijze in het planproces inbouwen.

HOOFDSTUK 3 DE ONTWIKKELING VAN NIEUWDORP

3.1 De ruimtelijke structuur

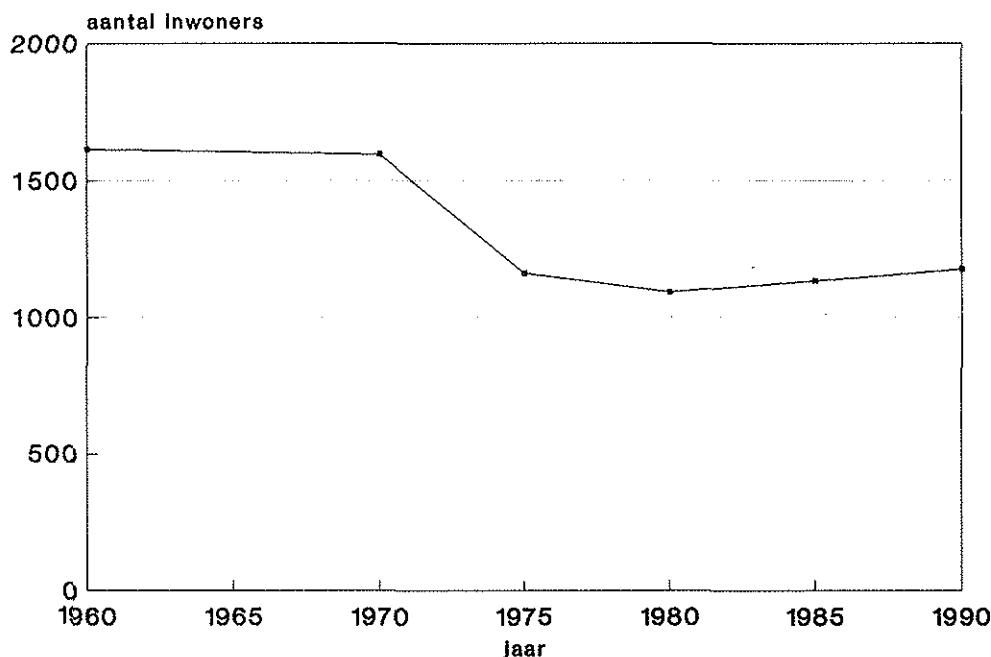
Nieuwdorp is een van de jongere dorpen in Zuid Beveland. Dit komt doordat het gesitueerd werd binnen een nieuw bedijkte polder. In 1641 namen de heren van 's Heer-Arendskerke het besluit om de uit een zandbank en schorren bestaande Westelijke Kraaijert in te gaan dijken. In 1643 was de nieuwe polder ingedijkt en er ontstond een 'Nieuw Durp'.

Tachtig jaar later was Nieuwdorp nog te klein om een kerk en een school te bezitten. Wél werd er in 1743 een haven aangelegd. Deze haven lag op enige afstand van het eigenlijke dorp. De verbindingsweg was de tegenwoordige Havenweg. De haven werd na de inpoldering van het Slogebied overbodig en is later gedempt.

De kern heeft zich in twee fasen ontwikkeld. Op de plattegrond van Nieuwdorp zijn die nog duidelijk te onderscheiden (zie bijlage IV). De eerste fase betreft het gedeelte ten oosten van de Coudorp en Lewedijk. Dit gedeelte heeft een fijne, herkenbare structuur. Het centrum vormde een plein met een vate (vijver voor drinkwatervoorziening). Deze vate lag even ten zuiden van de huidige Gereformeerde kerk. Aan de Ring er omheen werden de huizen gebouwd. De citadel vormde een achterweg, die diende voor ontsluiting van de erven van deze woningen. Ook aan de andere kant van de Ring liep zo'n weg. Toen de Ring was volgebouwd heeft men ook huizen op het plein zelf gebouwd en is de vate gedempt. Hoewel het bebouwingspatroon van historische waarde is, zijn er aan de Ring weinig gebouwen gelegen met historische kwaliteit.

Het nieuwe gedeelte ontstond doordat uitbreiding van het oude moeilijk was. De lintbebouwing aan de Haven- en Herteweg is er als eerste ontstaan. In de naoorlogse periode heeft Nieuwdorp zich op vrij grootschalige wijze uitgebreid tussen deze wegen en de Coudorp. Meer recentelijk is daarbij het plan Coudorp gevoegd (zie Hoofdstuk 6). Dit nieuwe gedeelte is vrij grof gestructureerd en kent geen stedenbouwkundige hoogtepunten.

Figuur 3.1 Bevolkingsontwikkeling Nieuwdorp 1960-1990 (jaargemiddelden)

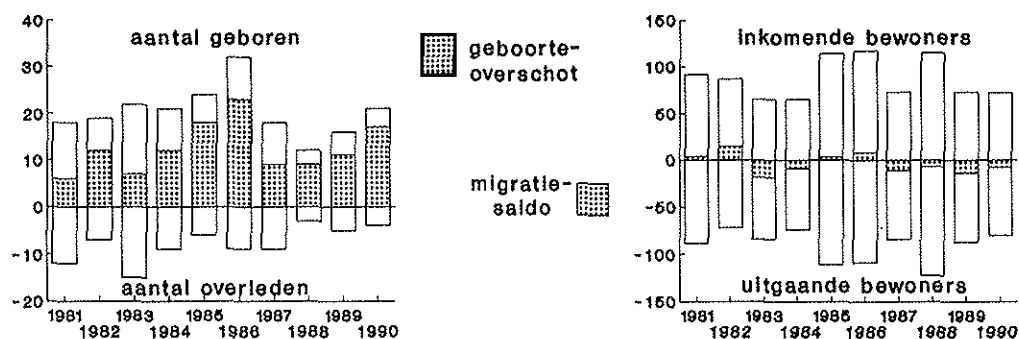
Bron: Gemeente Borsele

3.2 De bevolking

Het inwonertal van Nieuwdorp heeft de laatste vijf jaar vrijwel constant rond de 1180 gehangen. Voorheen is dit lange tijd anders geweest: In 1816 telde het dorp 400 zielen. Dit was destijds aanleiding tot een aanvraag voor het vormen van een eigen gemeente. Dit is echter niet gelukt, Nieuwdorp bleef bij's HeerArendskerke. In 1970 is Nieuwdorp bij de nieuw gevormde gemeente Borsele gevoegd.

In de eeuw erna groeide de bevolking van Nieuwdorp tot ongeveer 1600 personen. Deze groei is voor een belangrijk deel te danken aan de komst van veerdiensten met o.a. Middelburg en St. Joosland. Het inwonertal bleef tot 1973 boven de 1500 (zie figuur 3.1). Daarna heeft er een snelle afname van de bevolking plaatsgevonden. Dit is vooral te wijten aan de vermindering van het grondgebied van Nieuwdorp. Een groot aantal hectares met boerderijen werd bij het Sloegebied getrokken. De bewoners zijn toen vertrokken. Na 1978, toen er nog 1083 inwoners waren, is het aantal weer geleidelijk toegenomen door een geboorteoverschot. Na 1986 is een negatief migratiepatroon te constateren (figuur 3.2). Hierdoor stabiliseerde de bevolking zich nadien.

Figuur 3.2 Bevolkingsontwikkeling 1980-1990, uitgesplitst naar natuurlijke groei en migratie

Bron: Gemeente Borsele

DEEL 2: DE KNELPUNTENINVENTARISATIE

HOOFDSTUK 4 INLEIDING

In dit deel wordt de knelpunteninventarisatie van de kern Nieuwdorp beschreven. Daarvoor zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Gegevens verzameld over het dorp die al bij de gemeente bekend zijn;
- Gesprekken gevoerd met de dorpsraad en enkele sleutelfiguren;
- Enquête gehouden onder de bevolking van Nieuwdorp;
- Resultaten van de enquête verwerkt;
- Inspraakbijeenkomst georganiseerd;
- Rapportage van de inventarisatie.

De enquête is in goed overleg met de dorpsraad van Nieuwdorp opgesteld. Er zijn 157 vragenlijsten verstuurd naar willekeurig geselecteerde adressen in het adressenbestand van de gemeente Borsele. Mede door de actieve inzet van de dorpsraad zijn er van de verstuurde vragenformulieren 115 ingevuld teruggekomen. Een respons van 73%.

De antwoorden van geprecodeerde vragen zijn vervolgens verwerkt met de computerprogramma's RBASE en SPSS. In bijlage I zijn de resultaten weergegeven. De antwoorden op open vragen zijn verzameld en in bijlage II opgenomen.

In de volgende hoofdstukken worden de verschillende aandachtsvelden van de knelpunteninventarisatie puntsgewijs behandeld.

HOOFDSTUK 6 WONEN

6.1 De samenstelling van de woningvoorraad

De totale woningvoorraad van Nieuwdorp was per 1-1-1991 443 woningen. Hiervan waren er zes 'tweede woning', zodat de effectieve woningvoorraad 437 bedroeg. Binnen de bebouwde kom woont 84% van de bevolking, de rest in het buitengebied. De gemiddelde woningbezetting bedraagt 2,75 en komt daarmee precies overeen met het gemiddelde van de gemeente Borsele.

De door de gemeente geconstateerde leegstand bedraagt momenteel 2%. Dit is weinig ten opzichte van de gemeente Borsele als geheel. Daar bedraagt het leegstandspercentage 4,3%. De provincie streeft naar een leegstand van 2 à 3%. Op de woningmarkt in Nieuwdorp lijkt dus sprake van enige krapte.

De kwaliteit van de woningvoorraad wordt elk jaar door de gemeente bepaald. Aan de hand van bouw- en woontechnische eisen worden de woningen ingedeeld in de categorieën voldoende en slecht. Voor Nieuwdorp geldt een percentage slecht van 11,7. Dit is iets minder dan het gemiddelde in de gemeente Borsele (13,1%). Slecht beoordeelde woningen zijn vooral te vinden in de koopsector, waarvan 18% het oordeel slecht kreeg.

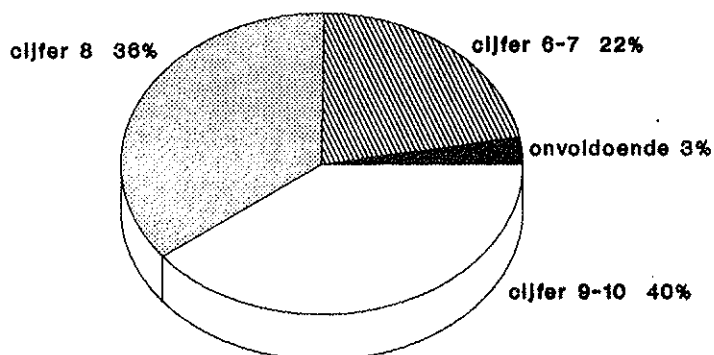
De verdeling huur-/koopwoning is als volgt: 39% huurwoning, 61% koopwoning. Het aandeel huurwoningen ligt hiermee enige procenten boven dat van Borsele als geheel. De Woningstichting Borsele heeft het merendeel van de huurwoningen in bezit. In de in haar bezit zijnde woningen in Nieuwdorp komt nauwelijks leegstand voor. Toch worden door de bevolking ten aanzien van de huurwoningen twee knelpunten genoemd:

- De huurprijzen stijgen te veel;
- Er is leegstand in de huurwoningen.

6.2 De tevredenheid over de woning

In het kader van de knelpunteninventarisatie is het van belang te weten in hoeverre de Nieuwdorper tevreden is over het huis waarin hij of zij woont. 86% blijkt tevreden over haar woning. De bewoners zijn ook in de gelegenheid gesteld een cijfer te geven voor hun woning. Het resultaat staat in figuur 6.1. Ook daar blijkt dat een groot deel van de bevolking tevreden is over zijn of haar huisvesting.

Figuur 6.1: De tevredenheid over de woning in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

De bouw van nieuwe huizen kan een belangrijke functie vervullen bij het op peil houden van de leefbaarheid van kleine kernen. De gemeente Borsele heeft dan ook de intentie de groei van de bevolking binnen haar dorpen zelf te huisvesten. In Nieuwdorp is daarvoor het plan Coudorp ontworpen (zie kader). Door verschillende redenen is dit plan niet volledig ten uitvoer gebracht. Dit heeft de druk op de woningmarkt vergroot. Van 1980 tot en met 1990 zijn er in Nieuwdorp uiteindelijk 60 woningen gerealiseerd, waarvan 36 Woningwetwoningen.

Het plan Coudorp

Het plan Coudorp is in het begin van de jaren tachtig ontworpen als de nieuwe locatie voor woningbouw binnen Nieuwdorp. Gedeputeerde Staten van Zeeland gaven echter geen toestemming het gehele plan uit te voeren. De reden was dat de capaciteit van het plan te groot werd geacht. Het plan is toen in twee stukken gedeeld en de ontwikkeling van een deel werd geaccepteerd. Vervolgens gelukte het de gemeente niet tot overeenstemming te komen met de eigenaar van een deel van de benodigde grond. De gemeente heeft daarna een onteigeningsprocedure in werking gesteld om de grond toch in bezit te krijgen. De afloop van deze procedure laat sindsdien op zich wachten.

Inmiddels is het gedeelte dat wel in bezit was en bebouwd mocht worden vrijwel vol. Om toch nieuwe woningen te kunnen bouwen heeft de gemeente in 1990 het bestemmingsplan "Coudorp II" vastgesteld. Ook nu werd het plan door de Provincie niet goedgekeurd. De argumenten waren als volgt:

- Er was geen overleg gevoerd;
- Er was een te grote capaciteit, mede door de 'nog resterende' capaciteit van het bestaande plan.
- Om milieuredenen (geluidsoverlast als gevolg van de nabije industrie) kon niet verder uitgebreid worden.

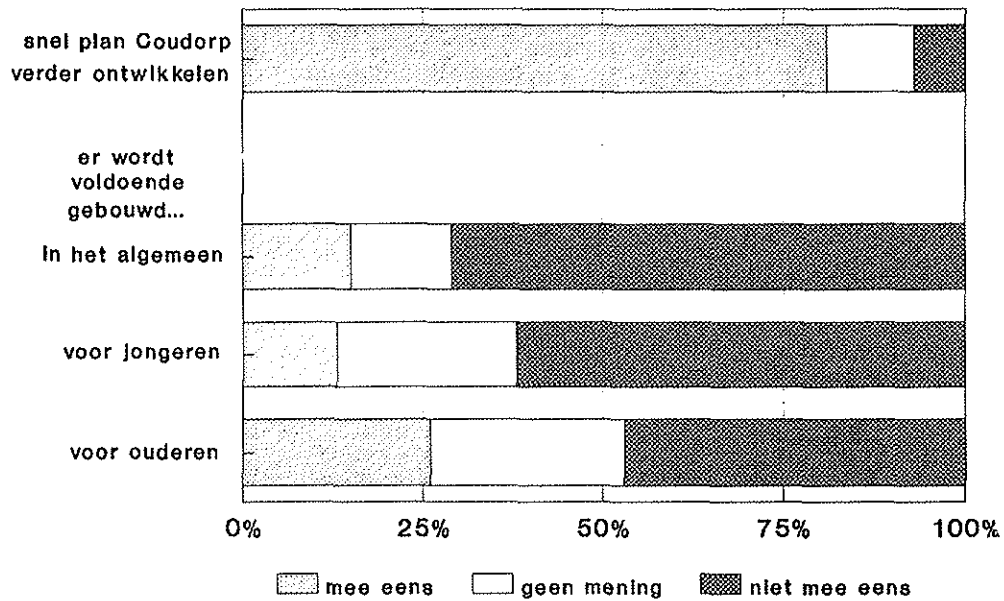
De gemeente is daarna in beroep gegaan bij de Kroon. Ook op deze uitspraak wordt gewacht.

In de enquête is een aparte vraag opgenomen om na te gaan in hoeverre men in Nieuwdorp behoefte heeft aan verdere realisatie van het plan Coudorp. De respons is te vinden in figuur 6.2. Meer dan driekwart van de bevolking wil dat het plan op korte termijn verder ontwikkeld moet worden.

Een soortgelijk beeld verschijnt bij de vraag of er in Nieuwdorp voldoende woningen worden gebouwd (figuur 6.2). Ruim zeventig procent is de mening toegedaan dat dit niet het geval is, terwijl vijftien procent positief reageert. Dit geldt vooral ten aanzien van woningen voor jongeren, maar ook voor woningen voor ouderen.

Het gebrek aan nieuwbouwwoningen blijkt binnen Nieuwdorp een zeer belangrijk knelpunt te zijn. Dit wordt ook verwoord in de antwoorden op open vragen. Er is te weinig nieuwbouw en te weinig bouwgrond (25 keer genoemd). Met name voor de "starters" op de woningmarkt vormt dit een groot probleem. Tenslotte dient vermeld te worden dat uit de stemming van de belangrijkste knelpunten tijdens de inspraakavond (bijlage III) dit aspect de meeste stemmen heeft gekregen.

Figuur 6.2: Mening van de bevolking over het op korte termijn verder ontwikkelen van het plan Coudorp en de mening over de stelling dat er voldoende woningen worden gebouwd in Nieuwdorp in het algemeen, specifiek voor jongeren en specifiek voor ouderen in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

Foto 6.1 Een volledige realisatie van het plan Coudorp laat op zich wachten, waardoor dit voetpad vooralsnog doodloopt

HOOFDSTUK 7 BEDRIJVEN EN WERKGELEGENHEID

7.1 Bedrijvigheid

In Nieuwdorp is behoorlijk veel werkgelegenheid. Buiten het nabijgelegen Sloegebied met grote industriële bedrijven zijn er in Nieuwdorp enkele bedrijven, die met name de plaatselijke bevolking werk verschaffen. Hiervan zijn de grootste weergegeven in tabel 7.1.

Tabel 7.1: Grootste bedrijven in Nieuwdorp naar aantallen werknemers (bij benadering)

<u>Bedrijf</u>	<u>aantal werknemers</u>
Van de Weele Elektro-, meet- & Regeltechniek	60-70
Transportbedrijf Boot & Buteijn	25-35
Aannemersbedrijf Adr. Otte & Zn.	20-30
Moerdijk Sorteert & Pakstation MSP (Uienpakkers)	15-19
Monie Nieuwdorp (idem)	15-19
De Schipper interieurs	10-15
MKB Veevoeders	5-9
Supermarkt Ten Hove	5-9
Firma Boonman	5-9
DRK Elektrotechniek	5-9
Geschiere Nieuwdorp	5-9

Bron: gegevens databank kvk, dorpsraad Nieuwdorp

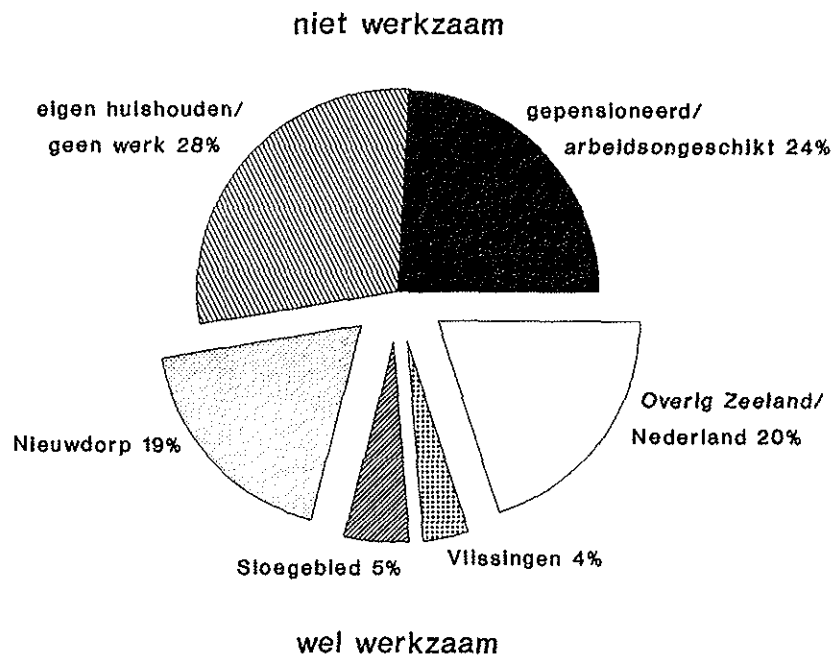
Naast de voordelen, die deze bedrijven met zich mee brengen, bestaan er soms nadelen, zoals hinder en vervuiling. Dit wordt in het volgende hoofdstuk behandeld.

7.2 Werkgelegenheid en werkloosheid

De inwoners van Nieuwdorp werken relatief veel in hun eigen dorp. Figuur 7.1 toont aan dat van de totale werkzame bevolking 39% in Nieuwdorp een baan heeft en 11% in het Sloegebied. De helft van de mensen werkt in overig Zeeland of Nederland.

Per 17 september 1991 waren er 15 werklozen uit Nieuwdorp ingeschreven bij het arbeidsbureau in Goes. Dit is 1,3% van de totale bevolking. In geheel Borsele ligt dit cijfer op 1,6%, in Nederland 2,3%. Als we uitgaan van een even groot aandeel van de beroepsbevolking in de gehele bevolking dan kunnen we vaststellen dat Nieuwdorp een laag werkloosheidscijfer kent.

Figuur 7.1: Arbeidssituatie en plaats werkkring in procenten

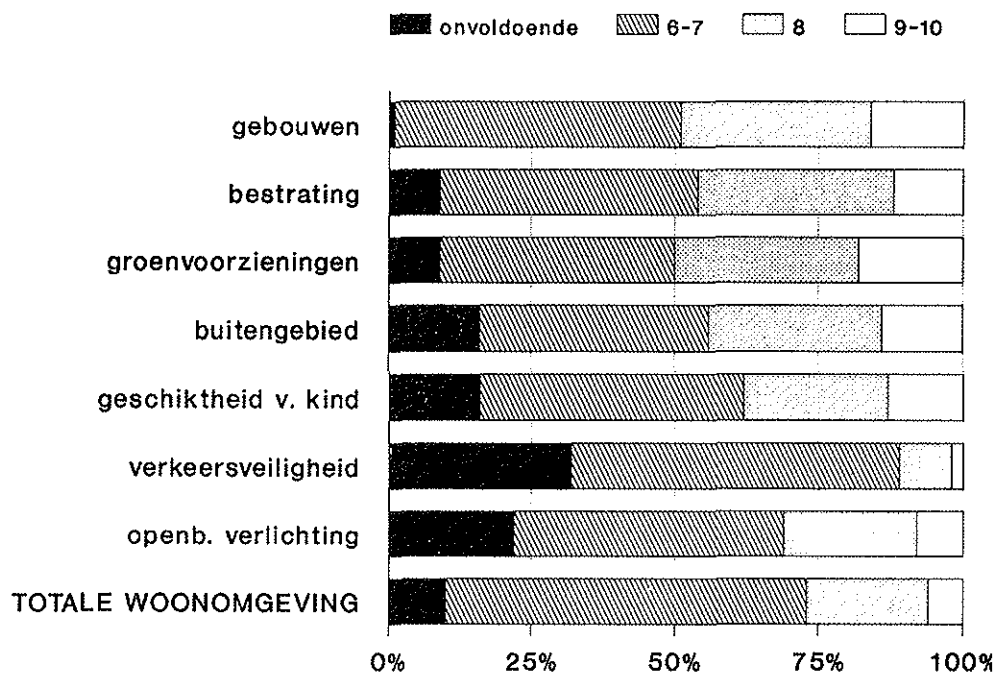

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

HOOFDSTUK 8 WOONOMGEVING

Een goede kwaliteit van de woonomgeving zal de leefbaarheid ten goede komen. In het kader van het onderzoek is de mening gevraagd over de gebouwen, de bestrating, de groenvoorzieningen, het buitengebied, de geschiktheid voor opgroeiende kinderen, de verkeersveiligheid en de openbare verlichting. Dit is gebeurd door aan deze elementen cijfers toe te kennen. Deze waardering is in figuur 8.1 weergegeven.

Figuur 8.1: Waardering van de verschillende elementen van de woonomgeving in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

Over de verkeersveiligheid is men duidelijk het minst tevreden: bijna een derde geeft een onvoldoende en slechts tien procent het cijfer 8 of meer. Te hard rijden in de dorpskern vormt hiervoor de belangrijkste oorzaak. In het hoofdstuk over verkeer wordt hier verder op ingegaan. De openbare verlichting behoeft ook verbetering, aldus de geënquêteerde Nieuwdorpers, waarvan meer dan twintig procent onvoldoende en bijna de helft een 6 tot 7 gaf. In het buitengebied wordt een betere verlichting gewenst. Ook de Havenstraat is genoemd (na 23.00 uur).

Het buitengebied van Nieuwdorp is "zo kaal als een luis", merken twee respondenten op. Dat het grootschalige polderland niet echt boeit blijkt uit de waardering: Niet echt hoog, met 16% onvoldoende en 14% hoger dan een 8. Ook het nabij gelegen Sloegebied zal voor een deel verantwoordelijk zijn voor deze lage waardering. Bepanting van de dijken wordt enkele keren als oplossing genoemd ter verfraaiing van het buitengebied.

Ook de geschiktheid voor opgroeiende kinderen wordt vrij laag gewaardeerd: 16% onvoldoende, 13% hoger dan een 8. De gevaarlijke oversteekplaats bij de Margrietstraat kan in dit oordeel meegespeeld hebben (zie verkeer), maar de bekende Nieuwdorpse speeltuin vormt een positief element ten aanzien van de geschiktheid voor opgroeiende kinderen.

Erg goed scoort de categorie gebouwen. Slechts één procent noteert er een onvoldoende. Ook de bestrating en de groenvoorzieningen worden in het algemeen redelijk positief gewaardeerd: minder dan tien procent onvoldoende en bijna de helft een cijfer boven de zeven.

Opvallend is wel dat op- of aanmerkingen over de woonomgeving vaak betrekking hebben op de groenvoorzieningen (bijlage II). Met name het onderhoud van de wandelpaden verdient verbetering. Ook zou er meer groen/ bomen geplant kunnen worden. Het bos kent een bijzonder probleem: (Oude) mensen durven er niet meer heen te gaan omdat er honden los lopen.

Wat de bestrating betreft kan gemeld worden dat trottoirs een aantal keren in slechte staat aangetroffen zijn. Er wordt o.a. een betere bestrating gevraagd in de Citadel.

Tenslotte is gevraagd een algeheel cijfer te geven over de woonomgeving in Nieuwdorp (laatste kolom figuur 8.1). Het meest opvallende is daarbij de hoge score voor de categorie 6-7: 63%. Overigens kan een dergelijke verdeling van het totaalbeeld ook in de andere onderzochte dorpen geconstateerd worden.

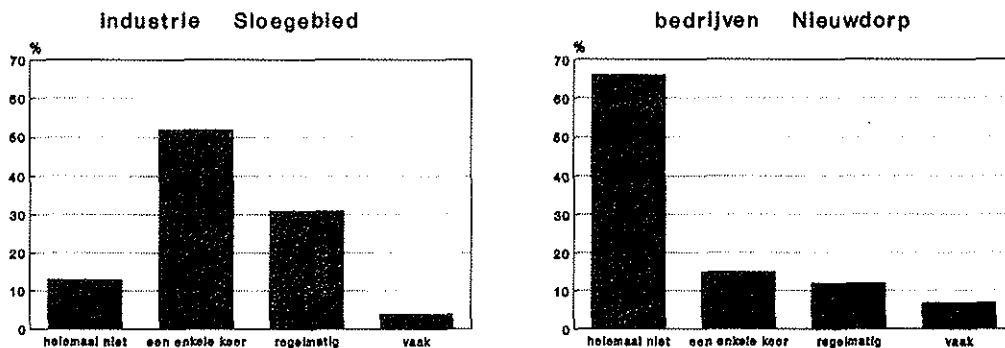
HOOFDSTUK 9 OVERLAST EN MILIEU

9.1 Overlast

De inwoners van Nieuwdorp ondervinden vaak overlast. Een vierde deel van de respondenten zegt geen overlast te ondervinden in het dagelijks leven in Nieuwdorp, drie vierde wél. Hiermee is het aandeel dat overlast ervaart in Nieuwdorp het grootst van alle onderzochte dorpen. De belangrijkste vorm van overlast is de milieuhinder (stank, stof etc.). De stank die afkomstig is van petrochemische industrie vormt waarschijnlijk de hoofdoorzaak. Soms kan het gieren/ mest uitrijden van landbouwbedrijven tot overlast leiden. Verder worden geluids-overlast en verkeersdrukte regelmatig genoemd als bron van overlast (beide 20%).

In de enquête is ook de vraag opgenomen hoe vaak men overlast ervaart van het Sloegebied en hoe vaak van de in het dorp gelegen bedrijven (figuur 9.1). Ten aanzien van het Sloegebied streept de helft 'een enkele keer' aan, ruim een derde regelmatig of vaak. De bedrijven uit Nieuwdorp zelf komen er veel beter vanaf. Twee derde heeft er nooit last van, bijna 20% regelmatig of vaak. Deze overlast betreft meestal het transportbedrijf en het uienpakbedrijf in Nieuwdorp. De overlast van bedrijven komt dus voor het grootste deel voor rekening van het Sloegebied.

Figuur 9.1: Mate van overlast van bedrijven in het Sloegebied respectievelijk bedrijven uit Nieuwdorp in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

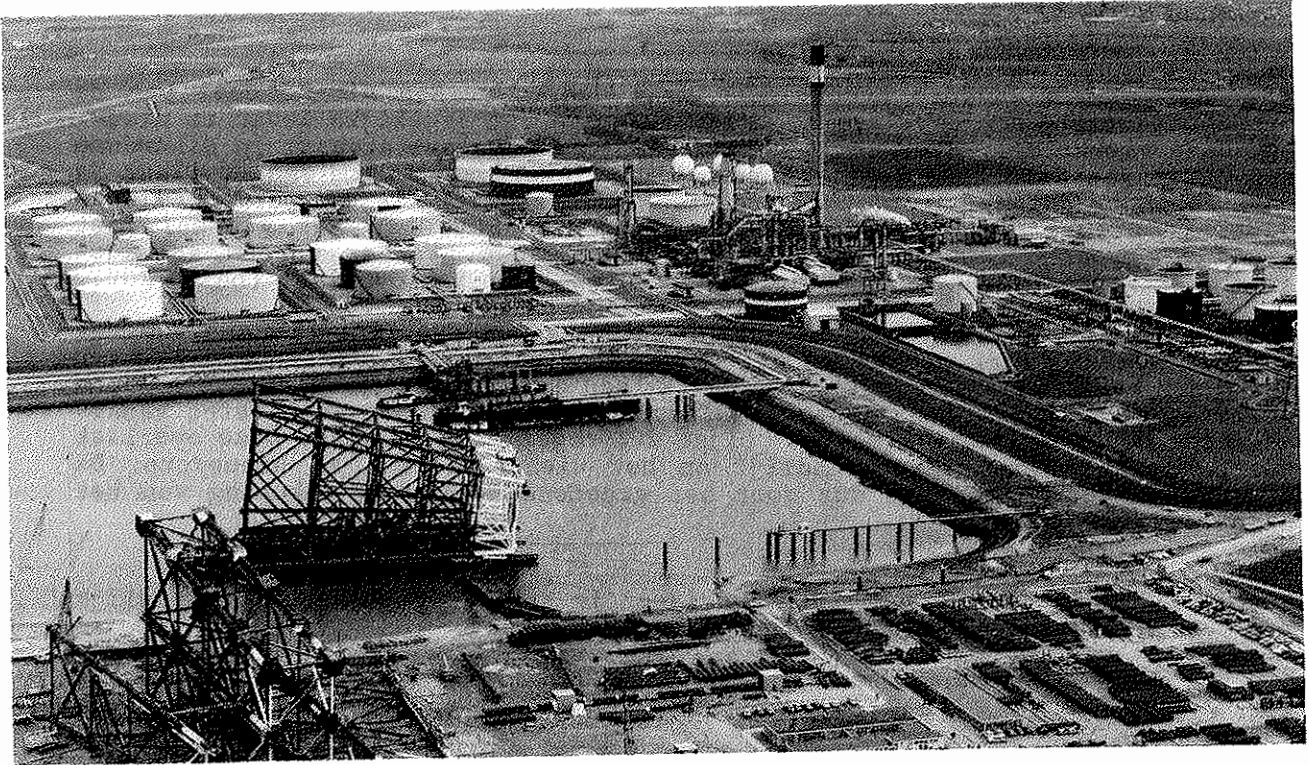
9.2 Milieu en ruimtelijke ordening

De inwoners van Nieuwdorp zijn van mening dat het milieu meer aandacht verdient dan dat het op dit moment krijgt. Van de respondenten die hun mening uitspraken over de stelling 'Het milieu krijgt voldoende aandacht in Nieuwdorp' onderschreef bijna zestig procent deze stelling niet.

De Jacobpolder tussen Nieuwdorp en Lewedorp is door de provincie als mogelijke locatie aangewezen voor de opslag van baggerspecie. De Nieuwdorper is hier fel tegen: 99% Van de respondenten reageerde negatief op de vraag hoe men tegenover de opslag staat. De gemeente Borsele kan dit zien als een steun in de rug voor haar afwijzing van de provinciale voornemens.

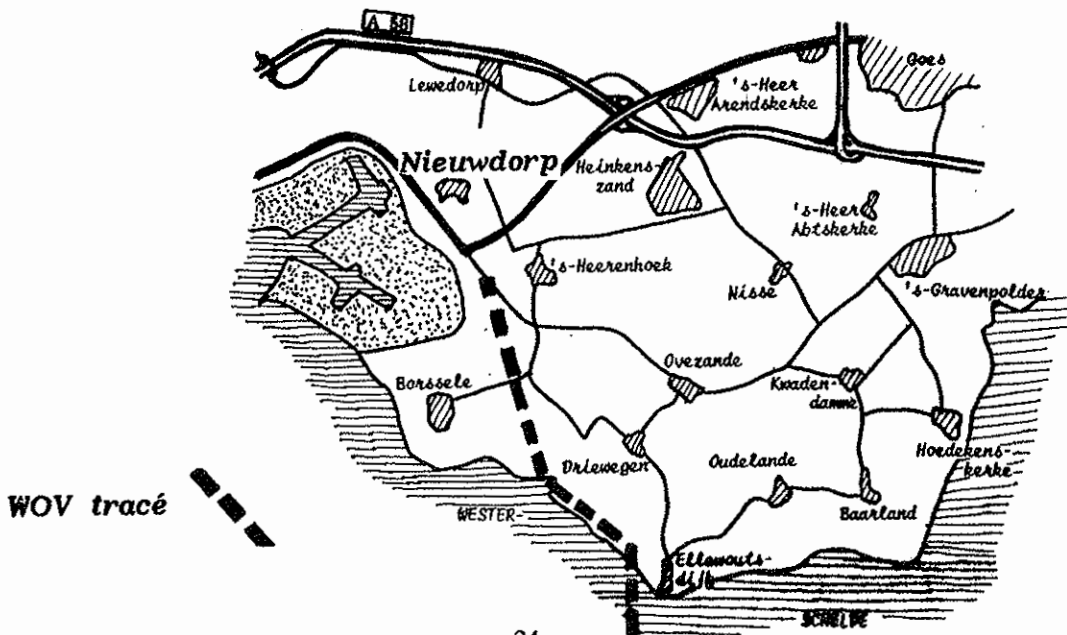
Een ander plan van de provincie is de Westerschelde Oeververbinding (WOV). Het begin dit jaar gekozen tracé loopt over het grondgebied van de gemeente Borsele (zie figuur 9.2). Het verkeer zou daarbij Nieuwdorp over de Sloeweg en de Bernhardweg passeren. De vraag 'Vormt de WOV naar uw mening een bedreiging voor de leefbaarheid van Nieuwdorp?' werd door 21% bevestigend beantwoord en door 45%

Foto 9.1 Stank vormt een belangrijke bron van overlast in Nieuwdorp. Zij wordt vooral veroorzaakt door de industrie in het Sloegebied en gierende boeren

ontkennend. De rest had geen mening. Het lijkt er dus op dat de meerderheid van de inwoners geen dramatische gevolgen voor het dorp voorziet als de definitieve beslissing op het huidige tracé valt. In verhouding met de inwoners van Ovezande en Oudelande, waar deze vraag ook is gesteld, is dit opvallend weinig. Daar was 46% respectievelijk 51% tegen aanleg volgens het tracé.

Figuur 9.2: Kaartje van het meest waarschijnlijke tracé van de Westerschelde Oeververbinding (WOV)

Als positieve ontwikkelingen na aanleg van de WOV zien de Nieuwdorpers de snellere verbinding met Zeeuws Vlaanderen en een mogelijke toename van de werkgelegenheid. Nadelen kunnen zijn dat er meer verkeersdrukte en geluidsoverlast ontstaat en de aantasting van het landschap.

HOOFDSTUK 10 VERKEER EN VERVOER

10.1 De verkeersveiligheid

Zoals al in het hoofdstuk woonomgeving is gezegd, doen zich in Nieuwdorp op verschillende punten verkeersonveilige situaties voor. De inwoners van Nieuwdorp vinden vooral de hoge snelheid, waarmee auto's door de dorpskern rijden een gevaar voor de verkeersveiligheid. De meestgenoemde straat is de Hertenweg. De Openbare basisschool ligt langs deze weg. Ook op de twee andere doorgaande wegen binnen de dorpskern, de Havenweg en Coudorp, wordt te hard gereden. Verder is bijna iedere straat weleens genoemd vanwege het te hard rijden van auto's. Oplossingen of verbeteringen hiervoor zien de meeste Nieuwdorpers in drempels of iets dergelijks. Er worden momenteel bij de basisschool aan de Hertenweg zogenaamde knipperbollen geplaatst, die in werking zijn tijdens het in- en uitgaan van de school.

Daarnaast zijn er onoverzichtelijke kruisingen en splitsingen in Nieuwdorp en het buitengebied. De splitsing Coudorp- Schippersweg is onoverzichtelijk en smal. Als gevaarlijke kruising is de kruising Hertenweg- Havenweg genoemd. Onoverzichtelijk zijn ook de splitsing Citadel- Coudorp en de hoek bij de Rabobank. Hier is het de hoge beplanting die het gevaar veroorzaakt.

De splitsing Hertenweg- Margrietstraat wordt als zeer onveilig ervaren. Het verkeer op de Hertenweg rijdt (te) hard en verleent geen voorrang. Ook bij zijstraten van de Coudorp komt dit voor. Als oplossing voor deze gevaren voert een aantal respondenten het tot voorrangsweg maken van de Hertenweg aan, eventueel vervolgd door de Havenweg en Coudorp.

Het kruispunt Beatrixstraat- Margrietstraat, nabij de speeltuin, is zeer gevaarlijk gebleken voor kinderen. Enige jaren geleden is er een grote drempel aangelegd midden op de kruising. Op dat punt zien de kinderen geen verschil tussen het trottoir en de weg en hollen zó de weg op. In de inspraakbijeenkomst (bijlage III) is dit ter sprake gekomen.

Foto 10.1 Het kruispunt Beatrixstraat- Margrietstraat, nabij de speeltuin, is zeer gevaarlijk

10.2 De parkeergelegenheid

In Nieuwdorp doen zich niet veel problemen voor met betrekking tot de parkeergelegenheid. Slechts het verenigingsgebouw en het Steketeepad werden genoemd als locaties, waar gebrek aan parkeerplaatsen bestaat. De inwoners beoordelen de parkeermogelijkheden in Nieuwdorp positief: ruim de helft geeft een cijfer 8 of meer; het aantal onvoldoendes ligt op twaalf procent.

10.3 Het openbaar vervoer

ZWN-Buslijn 26 tussen 's-Gravenpolder en Middelburg doet Nieuwdorp aan. In 's-Gravenpolder is een redelijke overstap naar Goes mogelijk. De frequentie ligt op door de weekse dagen op 6 keer per dag, in het weekend is dit 4 keer. ZWN zal de frequentie voorlopig niet verhogen. Ook zal buslijn 54 (Middelburg-Goes), die Nieuwdorp enige kilometers noordwaarts passeert, niet via het dorp gaan rijden.

De mening van de Nieuwdorpers over het openbaar vervoer is duidelijk, zoals tabel 10.1 laat zien. Bijna 70% vindt haar onvoldoende; nog geen 10 procent beoordeelt haar goed (8 of meer). Drie vierde van de inwoners van Nieuwdorp heeft de beschikking over een auto. 13% Kan nooit over een auto beschikken. De beoordeling van de kwaliteit van het openbaar vervoer scheelt niet veel tussen de groepen die wél en die geen auto hebben.

Tabel 10.1: Beoordeling van de kwaliteit van het openbaar vervoer in absoluten

<u>cijfer</u>	<u>auto</u> <u>beschikbaar</u>	<u>auto soms</u> <u>beschikbaar</u>	<u>auto niet</u> <u>beschikbaar</u>	<u>totaal</u> <u>absoluut</u>	<u>%</u>
onvoldoende	53	9	8	70	69
6-7	16	6	1	23	23
8-10	<u>4</u>	<u>0</u>	<u>4</u>	<u>8</u>	<u>8</u>
totaal	73	15	13	101	100

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

In de enquête is de vraag opgenomen of men in Nieuwdorp zou blijven wonen als de bus het dorp niet meer zou aandoen. Van de mensen die hierop een antwoord gaven (16% wist het niet), zou 75% blijven en 25% vertrekken. Van de mensen die geen auto ter beschikking hadden zouden er 4 van de 12 blijven.

Dat het openbaar vervoer voor veel inwoners van Nieuwdorp van groot belang is blijkt uit het feit dat deze voorziening het meest vermeld is in de open vraag naar (ontbrekende) voorzieningen (bijlage II).

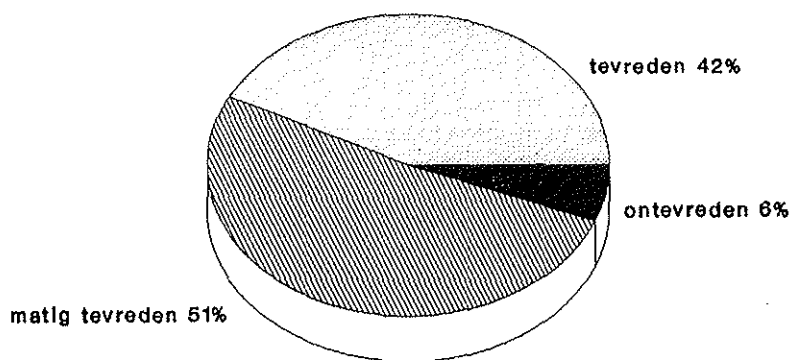
HOOFDSTUK 11 VOORZIENINGEN

11.1 Inleiding

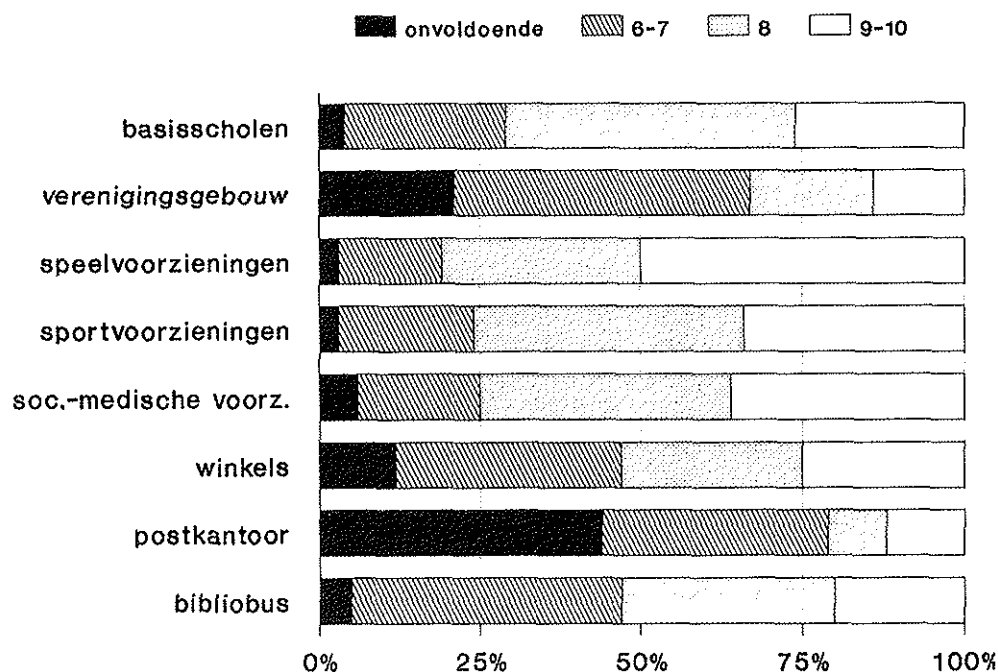
In het onderzoek naar de leefbaarheid van kleine kernen neemt het voorzieningenniveau vaak een centrale plaats in. Dit komt vooral omdat er in verband met schaalvergroting basisvoorzieningen dreigen te verdwijnen. Ook in Nieuwdorp zijn er ten aanzien van de voorzieningen belangrijke ontwikkelingen gaande. Zo bestaat er al enige tijd de mogelijkheid dat de laatst overgebleven bakker/supermarkt het dorp gaat verlaten. Het postkantoor is reeds in de jaren tachtig gesloten en opgevolgd door een rijdend postkantoor.

De tevredenheid van de inwoners van Nieuwdorp over de in het dorp aanwezige voorzieningen is weergegeven in figuur 11.1. Een grote minderheid is tevreden. Het aantal echt ontevreden Nieuwdorpers is klein, maar toch vallen deze cijfers negatiever uit dan die van andere onderzochte dorpen in de gemeente Borsele.

Figuur 11.1: Tevredenheid over de voorzieningen in het algemeen in procenten

Figuur 11.2: Waardering van in Nieuwdorp aanwezige voorzieningen in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

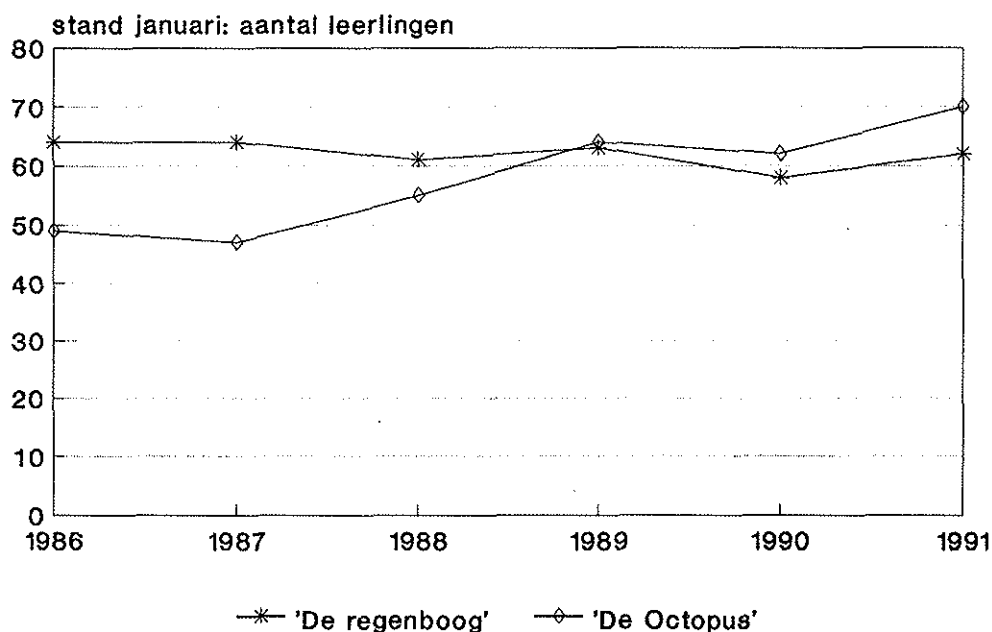
11.2 Onderwijsvoorzieningen

In Nieuwdorp zijn twee basisscholen gevestigd, de Protestant Christelijke basisschool 'De Regenboog' met 62 leerlingen en de openbare basisschool 'De Octopus' met 70 leerlingen (stand januari 1991). Figuur 11.3 geeft het verloop van de aantallen leerlingen in de laatste jaren weer.

De christelijke basisschool kent een vrij stabiel leerlingaantal, terwijl die van de openbare school een stijgende lijn laat zien. Er is geen dreiging dat een van beide scholen binnen afzienbare tijd als gevolg van schaalvergroting zal moeten worden opgeheven.

Overigens dient er bij bestudering van het basisonderwijs in Nieuwdorp rekening mee gehouden te worden dat er in verhouding veel kinderen uit Nieuwdorp gebruik maken van andere scholen in de regio. In het najaar 1991 bedroeg dit 5 leerlingen van het speciaal basisonderwijs en 30 kinderen van het gewoon basisonderwijs. Het grootste deel hiervan krijgt onderricht op de 'Ds. G.H. Kerstenschool' in Borssele.

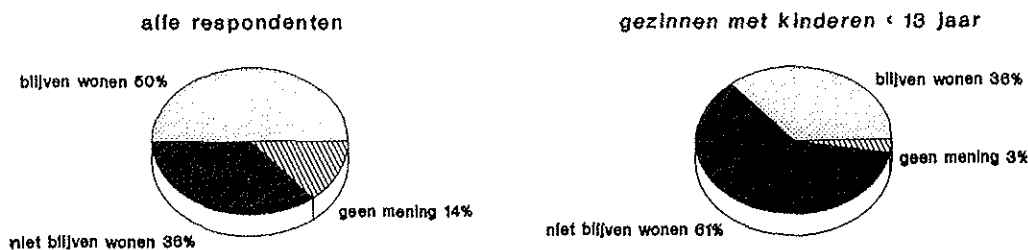
Figuur 11.3: Ontwikkeling van het aantal leerlingen op de basisscholen in Nieuwdorp (1986-1991)

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

De waardering van het basisonderwijs is getoetst in de enquête. Er is hierbij geen onderscheid gemaakt tussen de twee basisscholen, die Nieuwdorp kent. Het resultaat is weergegeven in figuur 11.2, kolom 1. Bijna drie kwart van de respondenten beoordeelt de basisscholen als goed of zeer goed. Hiermee scoort Nieuwdorp duidelijk het hoogst binnen de onderzochte dorpen in Borsele. Als we een selectie maken van respondenten met kinderen in de schoolgaande leeftijd (4-18 jaar), dan verschijnt een overeenkomstig beeld: 66% geeft cijfer 8-10, 31% geeft cijfer 6-7 en 3% noteert een onvoldoende.

Figuur 11.4: Verhuisgeneigdheid van de bewoners bij een opheffing van de basis-scholen in Nieuwdorp in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

Figuur 11.4 laat zien dat een groot deel van de bevolking niet in Nieuwdorp zou blijven wonen als er geen basisschool meer zou zijn. Nemen we alleen de inwoners met kinderen in de leeftijd tot 12 jaar, dan blijkt de gehechtheid aan de dorps-scholen nog veel sterker te zijn. Van deze groep zou meer dan zestig procent verhuizen bij sluiting van de scholen.

11.3 Sociaal-culturele voorzieningen

Zoals in de andere dorpen is ook Nieuwdorp in het bezit van een gemeentelijk verenigingsgebouw. Het gemeentelijk verenigingsgebouw wordt door de bevolking als matig beoordeeld (figuur 11.2, kolom 2), vooral in vergelijking met andere kernen in Borsele. Er is vooral behoefte aan een ontmoetingplaats voor ouderen. Omdat dit al langer bij de gemeente bekend is zal er in 1993 een aanpassing van de kleine zaal plaatsvinden.

Nieuwdorp heeft een dorpsraad. Zie hiervoor de paragraaf 'relatie bewoners - dorpsraad'.

Er is een bejaardenwoningencomplex (Stichting Poelwijck). De activiteiten van de ouderensociëteit vinden plaats op woensdag- en vrijdagmiddagen in Eben Haëzer.

Kolom 8 in figuur 11.2 geeft de waardering weer van de bevolking van Nieuwdorp over de bibliobus, die iedere dinsdagavond (19.15-20.00 u) en woensdagmiddag (14.05-15.05 u) op het Oranjeplein staat. Het oordeel valt over het algemeen goed uit.

Er is een Oranjevereniging aanwezig in Nieuwdorp.

Voor de kinderen is er een peuterspeelzaal en een speeltuin. De speeltuinvereniging neemt een belangrijke plaats in het sociale leven in Nieuwdorp in. Zij heeft 180 leden en 100 donateurs. Kinderen in de leeftijd tot 15 jaar kunnen terecht op de speeltuin. Binnenkort zal de speeltuin enige verandering ondergaan, omdat er woningen gebouwd gaan worden op een deel van het huidige grondgebied. Een skelter- en kabelbaan zullen daardoor verplaatst en verbeterd worden. De gemeente heeft voor het uitvoeren van deze werkzaamheden een subsidie toegezegd. De speeltuinvereniging doet haar werk goed, vinden veel inwoners van Nieuwdorp (figuur 11.2). Liefst de helft geeft het cijfer 9 of 10 voor de speelvoorzieningen in Nieuwdorp.

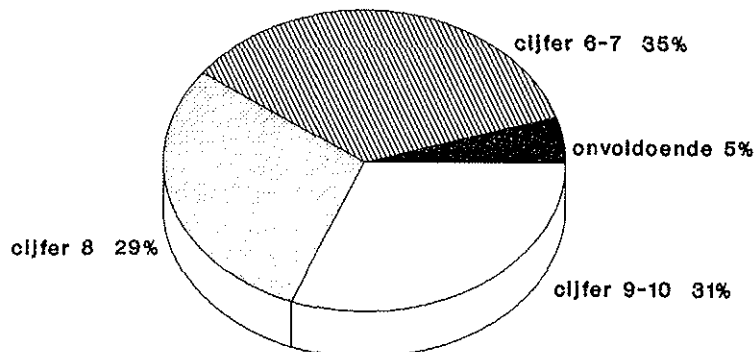
Tenslotte kunnen genoemd worden:

- Jeugdwerk:- 'New Village Soos'
- Amnesty International schrijfgroep Nieuwdorp
- Brandweer Lewedorp-Nieuwdorp-'s-Heerenhoek
- Hout- en bouwbond CNV, afdeling Nieuwdorp
- Vrouwenvereniging N.C.V.B

De geënquêteerden werd ook gevraagd een cijfer te geven voor het verenigingsleven in het algemeen. Dit leverde figuur 11.5 op. Zestig procent gaf het cijfer 8 of meer, onvoldoende werd door slechts vijf procent genoteerd. Het oordeel van de bevolking over het verenigingsleven in Nieuwdorp is dus zeer positief.

Figuur 11.5: Beoordeling van het verenigingsleven in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

11.4 Aan de kerk gerelateerde voorzieningen

De kerkelijke voorzieningen en activiteiten zijn niet apart in het onderzoek onderscheiden. Er zijn drie kerken te weten:

- Nederlands Hervormde Kerk
- Kerk Gereformeerde Gemeente
- Gereformeerde Kerk

In kerkelijk verband worden in Nieuwdorp de volgende activiteiten beëfend:

- Hervormd kerkkoor
- Zendingskrans der Gereformeerde Gemeente
- Zendingswereldwinkel
- Zondagsschool
- Jeugdbijbelkring m.m.v. Youth for Christ
- Damesbijbelkring 'Rondom de Bijbel'
- Jeugdwerk van de Gereformeerde Gemeente

11.5 Sociaal-medische voorzieningen

De volgende sociaal-medische voorzieningen zijn in Nieuwdorp aanwezig:

- Kruisvereniging Borsssele/Nieuwdorp
- Huisarts
- EHBO
- Fysiotherapie in wijkgebouw, dagelijks.

De inwoners van Nieuwdorp waarderen het relatief grote aanbod. Dit blijkt uit de beoordeling van de sociaal-medische voorzieningen (figuur 11.2, kolom 5).

11.6 Sport- en Spelvoorzieningen

Nieuwdorp kent het volgende aanbod aan sportverenigingen:

- De 'S.V. Nieuwdorp' met als sporten:
  - Voetbal
  - Tennis
  - Badminton
  - Gymnastiek
- Wielersportvereniging
- Aerobic
- Volleybalvereniging
- Hengelsportvereniging H.S.V. 't Sloe

De inwoners van Nieuwdorp zijn hier erg tevreden mee (figuur 11.2, kolom 4). Het percentage onvoldoende ligt op 3%, drie vierde geeft een cijfer boven de zeven. Uitbreiding van het aantal voorzieningen lijkt zodoende niet noodzakelijk, ook al wordt een zwembad en een sportzaal door sommigen gevraagd.

11.7 Commerciële dienstverlening en middenstand

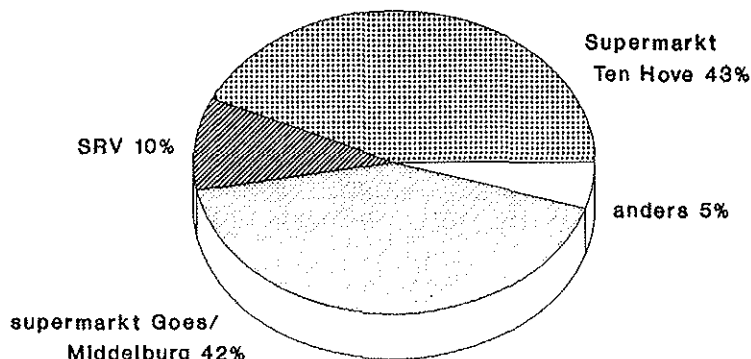
Op het gebied van de zakelijke dienstverlening en het winkelbestand zijn op dit moment aanwezig in het dorp:

- Rijdend postkantoor
- Rabobank
- Assurantiekantoor
- Supermarkt/ bakker
- Slager/ kruidenier
- Rijwielhandel
- Meubelhuis
- Elektrozaak
- SRV rijdende winkel

Verder is er een wekelijkse standplaats van groenten en fruit, van vis en visprodukten en van snijbloemen en potplanten. Er loopt ook een ventvergunning voor ijs en bijprodukten.

Winkelvoorzieningen behoren tot de voorzieningen, die van groot belang zijn voor de leefbaarheid van kleine kernen. Er is met name behoefte aan winkels voor de dagelijkse boodschappen. Er is in Nederland al jaren een tendens gaande naar grote, goedkope winkels in grotere plaatsen, waar met de auto ingekocht wordt. Hierdoor ontbreekt in de kleine kernen nogal eens het draagvlak om een dorpswinkel te behouden. Dit levert vooral problemen op bij de bewoners die geen auto bezitten. Zij zijn dan noodgedwongen aangewezen op openbaar vervoer of een rijdende winkel, die in het algemeen hogere prijzen hanteert.

Figuur 11.6: Winkel waar de bevolking van Nieuwdorp de meeste levensmiddelen koopt in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

In Nieuwdorp dreigt zo'n situatie te ontstaan, nu de bakker/ supermarkteigenaar Ten Hove binnenkort de pensioengerechtigde leeftijd zal bereiken. In deze knelpunteninventarisatie is nagegaan waar de inwoners van Nieuwdorp hun dagelijkse boodschappen doen. Figuur 11.6 geeft het resultaat.

Het aandeel van de supermarkt is substantieel. Veel inwoners willen ook dat de winkel behouden blijft, wat blijkt uit opmerkingen die op de vragenlijsten geplaatst zijn en uit de stemming op de inspraakbijeenkomst (bijlagen II & III). Dit lijkt een redelijke uitgangspositie voor overname. Maar er is (nog) geen opvolger bereid gebleken de supermarkt over te nemen. De gemeente Borsele heeft een subsidieregeling voor investeringen in levensmiddelenwinkels in kleine kernen. De nieuwe eigenaar/investeerder zou hiervan gebruik kunnen maken.

De bevolking is van mening dat de winkelvoorzieningen in Nieuwdorp van een goed kaliber zijn (figuur 11.2, kolom 6). Dit is opmerkelijk, daar de waardering in de Borsele dorpen met een groter winkelapparaat lager ligt.

Wat PTT-diensten betreft is Nieuwdorp afhankelijk van een rijdend postkantoor. Deze staat elke werkdag van 10.15-11.00 uur op het Oranjeplein. Erg tevreden is men er niet over: bijna de helft van de bevolking geeft een onvoldoende voor de PTT-dienstverlening (figuur 11.2, kolom 7). Men vindt de openingstijden te kort.

De HORECA gelegenheden zijn in Nieuwdorp beperkt. Er is een café en een snackbar.

Foto 11.1 Het is onzeker of bakker/ supermarkt Ten Hove zal blijven bestaan

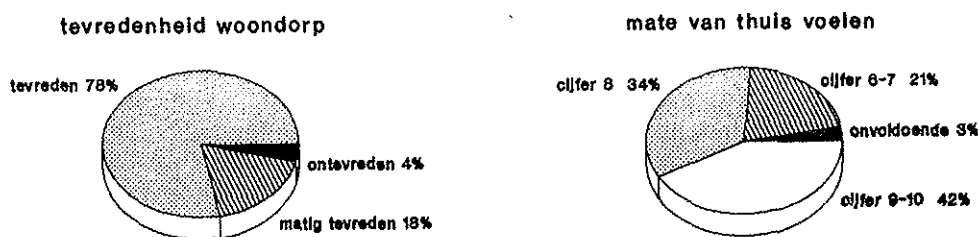

HOOFDSTUK 12 DORPSBINDING EN RELATIE BEVOLKING- GEMEENTE/ DORPSRAAD

12.1 Dorpsbinding en activiteiten

Ruim drie kwart van de bevolking zegt tevreden te zijn over Nieuwdorp als woonplaats. Figuur 12.1 geeft dit weer. Ontevreden is slechts een beperkte groep. Deze gemeten tevredenheid wordt verder ondersteund door de in Nieuwdorp geconstateerde gemiddelde woonduur (hoofdstuk 5).

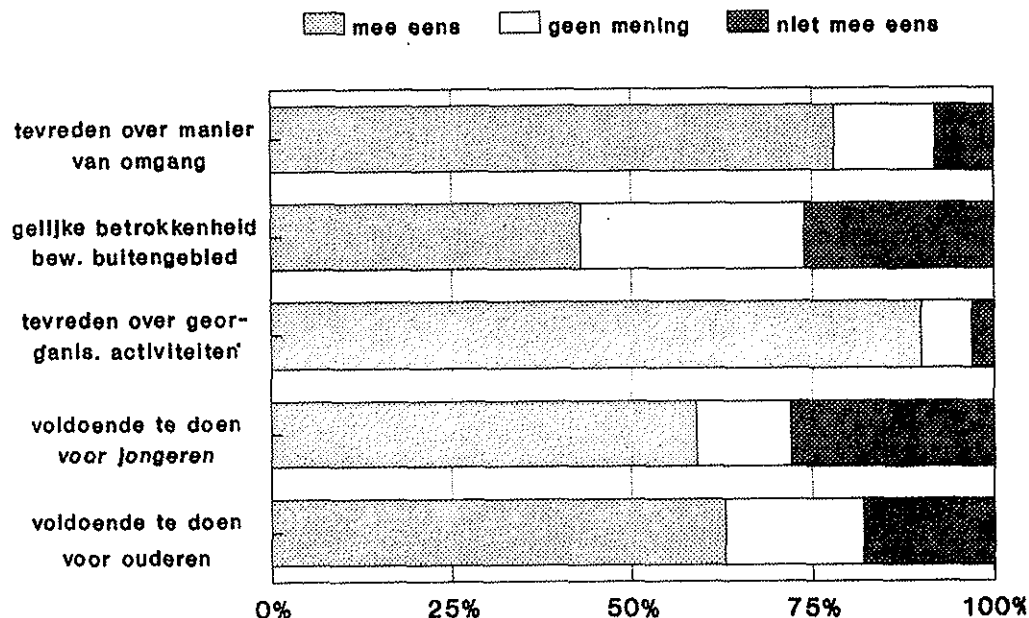
Figuur 12.1: Mate van tevredenheid over Nieuwdorp als woondorp en de mate waarin de Nieuwdorper zich er thuis voelt in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

Om een hechte dorpsgemeenschap in stand te houden is het noodzakelijk dat de bewoners zich in het dorp thuis voelen. In Nieuwdorp is dit op het moment het geval, zoals figuur 12.1 laat zien. De geënquêteerde kon aangeven in hoeverre hij of zij zich thuis voelt door het geven van een cijfer. Onvoldoende wordt door drie procent gegeven, het cijfer 8 of meer door 76%.

Figuur 12.2: Mening over stellingen met betrekking tot sociale relaties en activiteiten in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

Men is ook erg te spreken over de wijze waarop de bewoners van Nieuwdorp met elkaar om gaan. Figuur 12.2 geeft dit weer. In deze figuur valt ook te lezen dat de bewoners van het buitengebied zich veelal bij de gemeenschap van het dorp betrokken voelen.

Het verenigingsleven is in Nieuwdorp goed ontwikkeld. Dit bleek al uit de waardering ervoor (figuur 11.5). De dorpsbewoners zijn erg tevreden met de activiteiten, die georganiseerd worden door de verenigingen (figuur 12.2). Wel vinden sommigen dat er voor jongeren en voor ouderen te weinig te doen is.

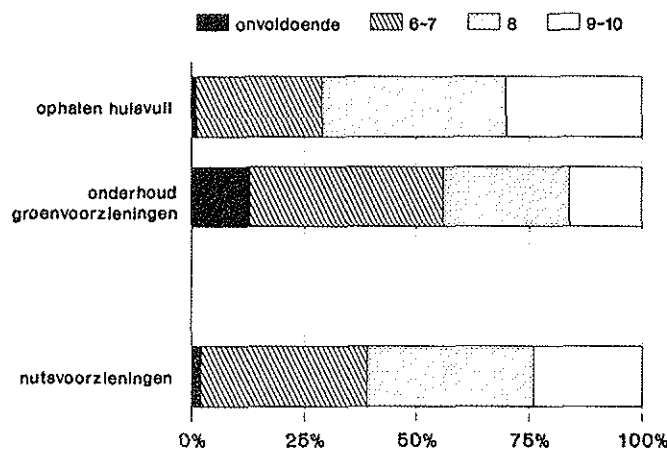
12.2 De relatie bewoners - dorpsraad

De dorpsraad in Nieuwdorp is twintig jaar geleden opgericht. Zij wordt gekozen door de bewoners van Nieuwdorp tijdens de jaarlijkse dorpsvergadering. In principe hebben twaalf leden zitting in de dorpsraad, maar er zijn momenteel nog drie plaatsen beschikbaar. In de enquête is een open vraag opgenomen, waarin naar de mening over het functioneren van de dorpsraad gevraagd werd. In totaal 25 reacties waren positief tot zeer positief. Deze inwoners menen dat de dorpsraad goed functioneert. Het aantal negatieve reacties bedroeg 46. Een groot deel hiervan betrof opmerkingen over de informatieverschaffing: Men merkt te weinig van de dorpsraad of weet zelfs niet van haar bestaan. Een tweede groep geeft te kennen prijs te stellen op intensievere contacten tussen dorpsraad en bewoners. Tenslotte is een kleine groep van mening dat de leden van de dorpsraad te veel hun eigen belangen laten prevaleren boven dat van het dorp als geheel. Het aantal niet ingevulde vragen betrof 24 en 'weet niet' of 'geen mening' werd 13 keer opgegeven. Tijdens de inspraakbijeenkomst (bijlage III) is dit ook ter sprake gekomen.

12.3 De relatie bewoners - gemeente

De gemeente kwijt zich redelijk goed van haar taak op het gebied van de openbare werken en de gemeentereiniging (figuur 12.3). De nutsvoorzieningen zijn goed. Wel hebben een paar inwoners problemen met het riool (slecht, stank).

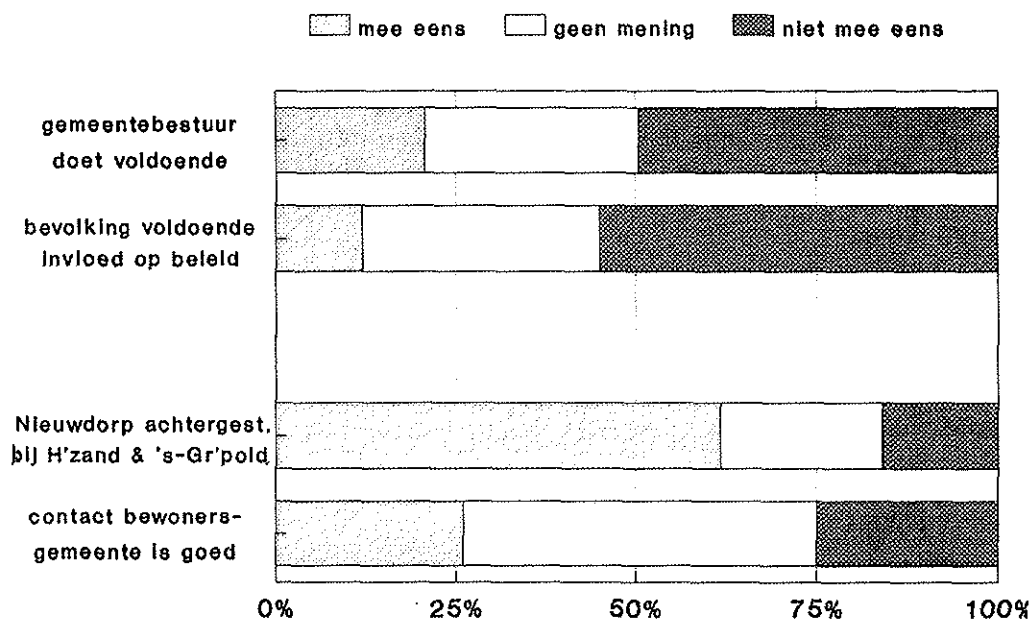
Figuur 12.3: Beoordeling van gemeentelijke diensten en nutsvoorzieningen in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

Minder tevreden zijn de bewoners van Nieuwdorp over de gemeente Borsele als het gaat om aandacht voor en omgang met het dorp. In figuur 12.4 is de mening van de bewoners m.b.t. dit punt weergegeven. Zo is de helft van de respondenten van mening dat het gemeentebestuur onvoldoende doet voor Nieuwdorp. Ruim twintig procent vindt dat de gemeente wel voldoende doet. Meer dan de helft vindt dat de bevolking van Nieuwdorp te weinig invloed heeft op de besluitvorming van de gemeente. Ook menen velen dat de gemeente Nieuwdorp achter stelt bij de dorpen Heinkenszand en 's-Gravenpolder. Bij de vraag naar de onderlinge contacten valt vooral het grote aantal antwoorden 'weet niet/ geen mening' op. Met een beter informatiebeleid zou de gemeente de achterstand op dit gebied misschien kunnen inhalen. Vanzelfsprekend is de situatie rondom de ontwikkeling van het plan Coudorp ook niet bevorderlijk voor de relatie tussen de bewoners en de gemeente.

Figuur 12.4: Mening over stellingen met betrekking tot de relatie bevolking-gemeente in procenten

Bron: Enquête knelpuntenanalyse 1991

LITERATUUR

- Borsels Orgaan voor de Samenlevingsopbouw (BOS), 'Rapport Jeugd & Jongerenwerk in Borsele '90/'91', Borsele, 1991
- C.P. Pols, 'Nieuwdorp in oude ansichten', Europese Bibliotheek, Zaltbommel, 1974
- Gemeente Borsele, 'Bestemmingsplan Kern Nieuwdorp', Borsele, 1990
- Gemeente Borsele, 'Voorjaarsnota 1991', Borsele, 1991
- Gemeentegids gemeente Borsele
- Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen, 'Congresbundel ter gelegenheid van het jubileumcongres L.V.K.K.', Borsele, 1990
- Provincie Zeeland, 'Een Dorp Verder', Middelburg, 1984
- Stichting Natuur- en Recreatieinformatie, 'Dorpen in Zeeland' Redactie: K.Bos, J van Damme & A. de Klerk, Middelburg, 1991
- Straaten, D.M., 'Recente ontwikkelingen van de kleine dorpen in Groningen', vakgroep Stedelijke en Regionale Planning, Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen, 1989
- Vet, J.A. van der, 'Regionale aanpak kan leefbaarheid van het platteland handhaven', AGORA, januari 1991, pp. 13-14.
- Ministerie V.R.O.M., 'Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra', Den Haag, 1990
- Woningstichting Borsele, 'Jaaroverzicht' en tussentijdse berichten, Borsele 1991
- Smit, A. de, 'De Burgerlijke en Kerkelijke Geschiedenis van 's Heer Arendskerke', Eindhoven, 1959

BIJLAGEN

WOONOMGEVING

A 8 Wilt U Uw mening geven over de woonomgeving in Nieuwdorp door het geven van een cijfer voor elk van de volgende kenmerken van de woonomgeving? (een 10 betekent dat U daarover zeer tevreden bent, een 1 betekent dat U daarover bijzonder ontevreden bent)

	onvoldoende	6-7	8	9-10
1 * de gebouwen (woningen, kerk, etc.)	1%	50%	33%	16%
2 * de bestrating	9%	45%	34%	12%
3 * de groenvoorzieningen in het dorp	9%	41%	32%	18%
4 * buitengebied (landschap direct rond het dorp)	16%	40%	30%	14%
5 * geschiktheid opgroeiende kinderen	16%	46%	25%	13%
4 * verkeersveiligheid	32%	57%	9%	2%
7 * openbare verlichting	22%	47%	23%	8%
8 * gebouwen, bestrating, groenvoorzieningen, veiligheid, verlichting e.d samen.	10%	63%	21%	6%

A 9 Heeft U opmerkingen of signaleert U problemen in Nieuwdorp wat betreft de woonomgeving (gebouwen, bestrating, groenvoorzieningen, buitengebied, e.d.)?

Zie bijlage II

=====

VERKEER

A 10 In Nieuwdorp doen zich op sommige plaatsen verkeers- onveilige situaties voor. Wilt U hieronder zo precies mogelijk beschrijven welke plekken U als verkeersonveilig ervaart, waarom (bijvoorbeeld snelheid, onoverzichtelijk slecht wegdek, te smalle weg e.d.) en hoe die onveilige situaties volgens U het beste kan (kunnen) worden opgelost?

Zie bijlage II

A 11 Zou het volgens U wenselijk zijn op een of meerdere plaatsen een weg, fietspad of voetpad aan te leggen, waardoor de verkeersveiligheid en/of de verbindingen in of naar Nieuwdorp verbeterd worden? Wilt U, indien U met ja antwoordt, aangeven waar de weg of het pad zou moeten komen te liggen en wat het nut ervan is?

39% weet niet/geen mening
17% nee
44% ja, namelijk: Zie bijlage II

OVERLAST

A 12 Ervaart U als bewoner van Nieuwdorp op een of andere manier overlast?
(aankruisen indien van toepassing)
(meerdere antwoorden mogelijk):

- 25% geen overlast
- 20% geluidsoverlast
- 56% milieuhinder (stank, stof e.d.)
- 8% vandalisme/vernielingen/inbraak
- 20% verkeersdrukte
- 16% een andere vorm van overlast namelijk: Zie bijlage II

N 2 In welke mate ervaart U, als inwoner van Nieuwdorp, overlast van het nabij gelegen Sloegebied? U kunt daarbij denken aan b.v. stank en geluidshinder.

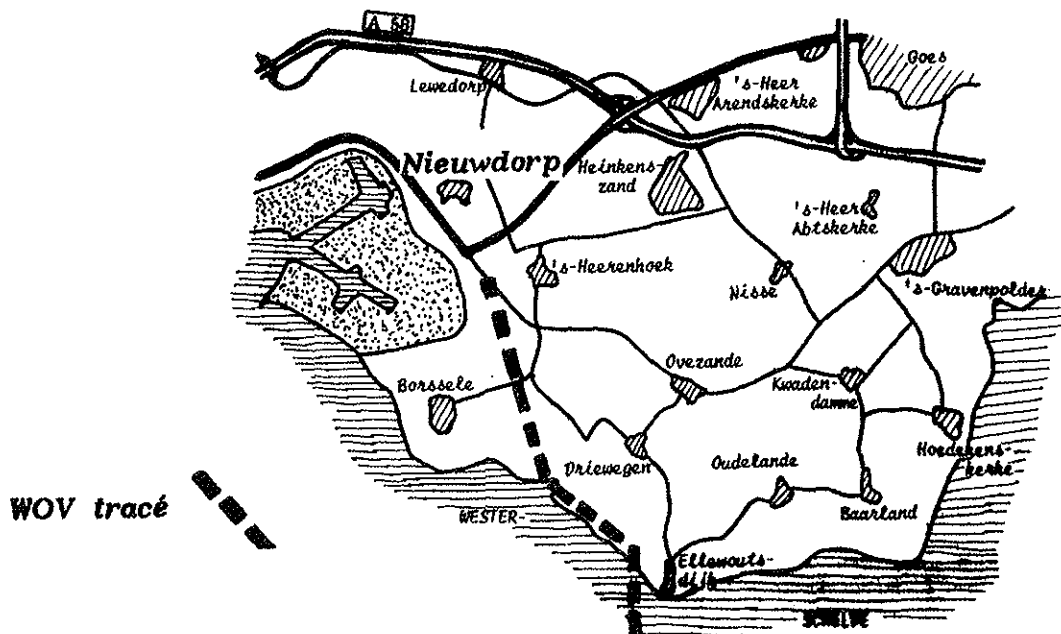
- 13% helemaal niet
- 52% een enkele keer
- 31% regelmatig
- 4% vaak

N 3 Heeft U hinder van bedrijven uit Nieuwdorp zelf?
Zo ja, Waaruit bestaat die hinder?

- 66% helemaal niet
- 15% een enkele keer van: Zie bijlage II
- 12% regelmatig van: Zie bijlage II
- 7% vaak van: Zie bijlage II

N 4 De kans is aanwezig dat de Westerschelde Oeververbinding gaat lopen zoals op onderstaande kaartje is aangegeven. Vormt de WOV naar Uw mening een bedreiging voor de leefbaarheid van Nieuwdorp (mogelijk sluisverkeer, geluidsoverlast en dergelijke)?

- 21% ja
- 45% nee
- 34% geen mening

N 5 Wat zijn volgens U de voor- en nadelen van de Westerschelde Oeververbinding voor Nieuwdorp?

Zie bijlage II

N 6 De Jacobpolder tussen Nieuwdorp en Lewedorp is door de provincie als mogelijke lokatie aangewezen voor de opslag van baggerspecie. De gemeente Borsele heeft dit plan reeds afgewezen. Hoe staat U als inwoner van Nieuwdorp hier tegenover?

108 keer afwijzend, zie bijlage II

VOORZIENINGEN

A 13 Wilt U Uw mening geven over de voorzieningen in Nieuwdorp door het geven van een cijfer voor elk van de volgende voorzieningen? (een 10 betekent dat U daarover zeer tevreden bent, een 1 betekent dat U daarover bijzonder ontevreden bent)

	onvoldoende	6-7	8	9-10
1 (rijdende) winkels	12%	35%	28%	25%
2 basisonderwijs	4%	25%	45%	26%
3 openbaar vervoer	68%	23%	6%	3%
4 bedrijven	16%	56%	18%	10%
5 parkeergelegenheid	12%	36%	35%	17%
6 sociaal-medische voorzieningen (huisarts, kruiswerk)	6%	19%	39%	36%
7 sportvoorzieningen	3%	21%	42%	34%
8 speelvoorzieningen	3%	16%	31%	50%
9 dorps huis	21%	46%	19%	14%
10 bibliobus	5%	42%	33%	20%
11 postkantoor	44%	35%	9%	12%
12 nutsvoorzieningen (gas, electriciteit, water en riolering)	2%	37%	37%	24%
13 ophalen huisvuil	1%	28%	41%	30%
14 onderhoud plantsoenen	13%	43%	28%	16%
15 verenigingsleven	5%	35%	29%	31%
16 bewegwijzering naar voorzieningen	24%	52%	16%	8%

N 7 Waar koopt U de meeste levensmiddelen?

43% bij supermarkt Ten Hove in Nieuwdorp
42% bij een supermarkt in Goes of Middelburg
10% bij de rijdende winkel (SRV) uit Nieuwdorp
5% ergens anders

A 14 Hoe tevreden bent U in het algemeen over de voorzieningen in Nieuwdorp?
 42% tevreden
 51% matig tevreden
 6% ontevreden

A 15 Heeft U opmerkingen of signaleert U problemen in Nieuwdorp wat betreft de hiervoor genoemde voorzieningen?

Zie bijlage II

A 16 Zijn er bepaalde voorzieningen die U in Nieuwdorp mist?

Zie bijlage II

A 17 Zou U in Nieuwdorp blijven wonen als er geen basisschool zou zijn?
 50% ja
 36% nee
 14% geen mening

A 18 Zou U in Nieuwdorp blijven wonen als er geen bus zou komen?
 63% ja
 21% nee
 16% geen mening

A 19 Heeft U of een van de leden van Uw huishouden de beschikking over een auto?
 74% ja, ik heb zelf een rijbewijs en kan steeds over een auto beschikken
 8% ja, ik heb zelf een rijbewijs, maar kan niet steeds over een auto beschikken
 6% ik kan met een van de gezinsleden meerijden
 13% in het huishouden is geen auto beschikbaar

=====

DORPSBINDING EN ACTIVITEITEN

A 20 Wilt U van de volgende uitspraken aangeven in hoeverre U het daar mee eens bent?

		wel	niet	geen mening
1.	wel mee eens			
2.	niet mee eens			
3.	weet niet/geen mening			
1.	Mensen die in Nieuwdorp komen wonen moeten zich aanpassen aan de gemeenschap.	76%	15%	9%
2.	Iemand die zich niet thuisvoelt in Nieuwdorp heeft dat aan zichzelf te danken.	60%	22%	18%
3.	Nieuwkomers willen altijd alles veranderen.	18%	58%	24%
4.	Vroeger waren de mensen meer bij de gemeenschap betrokken.	66%	15%	19%
5.	Het gemeentebestuur doet voldoende voor Nieuwdorp.	21%	50%	30%

	wel	niet	geen mening
6. In Nieuwdorp worden voldoende woningen gebouwd.	15%	71%	14%
7. In Nieuwdorp worden voldoende woningen voor jongeren gebouwd	13%	62%	25%
8. In Nieuwdorp worden voldoende woningen voor ouderen gebouwd	26%	47%	27%
9. De bewoners van het buitengebied in Nieuwdorp zijn in gelijke mate betrokken bij het dorpsleven als de bewoners binnen de bebouwde kom.	43%	26%	31%
10. De bevolking van Nieuwdorp heeft in voldoende mate invloed op het beleid van de gemeente.	12%	55%	33%
11. Het gemeentebestuur stelt Nieuwdorp achter bij Heinkenszand en 's-Gravenpolder.	58%	15%	27%
12. Het milieu krijgt voldoende aandacht in Nieuwdorp.	32%	46%	22%
13. In Nieuwdorp is voldoende te doen voor jongeren	59%	28%	13%
14. In Nieuwdorp is voldoende te doen voor ouderen.	63%	18%	19%
15. Ik ben tevreden over het aantal activiteiten dat in Nieuwdorp wordt georganiseerd voor de bewoners (tijdens feestdagen, door verenigingen)	90%	3%	7%
16. Ik ben tevreden over de manier waarop bewoners van Nieuwdorp met elkaar omgaan.	78%	8%	14%
17. Het contact tussen de bewoners en de gemeente is goed.	26%	25%	49%

A 21 Heeft U opmerkingen of signaleert U problemen in Nieuwdorp wat betreft de uitspraken in de vorige vraag?

Zie bijlage II

N 8 De dorpsraad in Nieuwdorp bestaat al geruime tijd. Wat is Uw mening over het functioneren van de dorpsraad? (bent U bijvoorbeeld op de hoogte van hun activiteiten, bent U tevreden over het contact tussen bewoners en dorpsraad etc.)

Zie bijlage II

A 22 Wilt U uw mening geven over de mate waarin U zich thuis voelt tussen de bewoners van Nieuwdorp door het geven van een cijfer? (een 10 betekent dat U zich erg thuis voelt, een 1 betekent dat U zich helemaal niet thuis voelt)

3%	onvoldoende
21%	6-7
34%	8
42%	9-10

Er volgen nu nog een aantal meer algemene vragen over Uzelf en Uw huishouden.

A 23 Hoe lang woont U in Nieuwdorp ?

- 46% In Nieuwdorp geboren en daar blijven wonen
- 21% langer dan 20 jaar
- 11% tussen de 10 en 20 jaar
- 17% tussen de 4 en 10 jaar
- 5% korter dan 4 jaar

A 24 Deze vraag alleen beantwoorden als U korter dan 4 jaar in Nieuwdorp woont. Wat is voor U de voornaamste reden geweest om in Nieuwdorp te gaan wonen?

Zie bijlage II

A 25 Uit hoeveel personen bestaat Uw huishouden?

- 14% 1 persoon
- 39% 2 personen
- 28% 3-4 personen
- 19% 5-8 personen

A 26 Behoren tot Uw huishouden (U kunt eventueel meer mogelijkheden aankruisen):

- 14% een of meer kinderen jonger dan 4 jaar
- 24% een of meer kinderen van 4 tot en met 12 jaar
- 11% een of meer kinderen van 13 tot 18 jaar
- 25% geen kinderen jonger dan 18 jaar

A 27 Wilt U aangeven tot welke categorie Uzelf behoort? :

1. geslacht:	2. leeftijd:
62% man	11% jonger dan 30 jaar
38% vrouw	25% 30 tot 40 jaar
	16% 40 tot 50 jaar
	17% 50 tot 65 jaar
	31% 65 jaar en ouder

A 28 Waar bent U en waar is Uw eventuele partner werkzaam?

1. Uzelf:	2. Partner:
28% gepensioneerd/arbeids- ongeschikt	18% gepensioneerd/arbeids- ongeschikt
21% geen werk/werkzaam in eigen huishouden	36% geen werk/werkzaam in eigen huishouden
18% in Nieuwdorp	18% in Nieuwdorp
32% elders werkzaam, name- lijk in: zie bijlage II	28% elders werkzaam, name- lijk in: zie bijlage II

A 29 Woont U binnen de bebouwde kom of in het buitengebied?

- 89% bebouwde kom
- 11% buitengebied

Indien U nog opmerkingen heeft van belang voor de leefbaarheid van Nieuwdorp die nog niet aan bod zijn gekomen, dan kunt U die hier vermelden:

Zie bijlage II

BIJLAGE II Resultaten enquête open vragen en opmerkingen

Vraag A6: Opmerkingen of problemen wat betreft de woningen

Aantallen woningen\ bouwgrond

- (veel) te weinig nieuwbouw 22x
- te weinig koopwoningen voor zgn. starters en jonge gezinnen 5x
- te weinig koopwoningen 3x
- te weinig grond beschikbaar voor particuliere bouw 2x
- meer betaalbare woningen
- meer vrijstaande woningen (koop, senioren)
- meer ruimte voor vrije sectorwoningen en geen rijtjeshuizen
- na Coudorp geen nieuwe plannen meer voor uitbreiding !

Huurwoningen

- huur gaat teveel omhoog 4x
- leegstand huurwoningen 3x

Woonomgeving

- ongelukkig geplaatste woningen gebied Coudorp omgeving Meulpolder-pastorie; Geen schoonheidsprijs voor schoonheidscommissie
- te negatieve informatie over Nieuwdorp i.v.m. Sloegebied
- ouderdomsvoorziening: slechte locatie en onderkomen bejaarden

Positieve opmerkingen

- goed wonen
- Nieuwdorp geen leegstand, Nieuwdorp in trek

Vraag A9 Opmerkingen of problemen wat betreft de woonomgeving

Groenvoorzieningen

- slecht onderhoud groenvoorziening (o.a. wandelpaden) 12x
- in bos durven (oude) mensen niet te lopen vanwege honden 4x
- te weinig groen in de kern 3x
- te weinig bomen/ groen 3x
- plantsoenen beter onderhouden
- Oranjeplein verfraaien
- verfraaien Prins Bernhardstraat
- te veel overhangende takken Irenestraat-Margrietstraat
- meer doen aan bloembakken e.d.
- meer palen bij toegangen bos plaatsen ter belemmering doorgang
- hondepoep in bos

Bestrating

- slecht wegdek sommige straten 3x
- betere bestrating en verlichting 3x
- trottoirs slecht 3x
- slecht trottoir Margrietstraat (bejaardenwoningen)
- slechte bestrating Citadel 3x
- slechte bestrating Christinastraat, Margrietstraat en Bernhardstraat allen 1x
- slecht wegdek Coudorp 2x
- slecht wegdek Halsweg, Hertenweg, Havenweg allen 1x
- bestrating van plein en dorpskern: 10!

Verlichting

- te weinig verlichting 2x
- weinig verlichting buitengebied 2x
- na 11 uur Havenweg te donker

Buitengebied

- het buitengebied is zo kaal als een luis 2x
- te weinig aanplant dijken 2x
- er is teveel natuur verloren gegaan door het Sloegebied

Gebouwen

- onderhoud Gereformeerde kerk kan beter

Verkeersveiligheid

zie vraag A10

Overige opmerkingen

- overwaaien onkruidzaad
- overlast wortels
- bomen tussen parkeervakken zijn hinderlijk en gaan ten koste van parkeergelegenheid
- parkeerruimte Gereformeerde Kerk onvoldoende
- kerkhof te klein
- geen soos
- meer reclame maken voor hondepoepzakjes
- zeer slechte woonomgeving i.v.m. COVRA en kerncentrale
- te veel dichtbijgelegen gevaarlijke industrie
- Nieuwdorp wordt bedreigd door industrie en afval
- woonomgeving matig

Vraag A10 Opmerkingen verkeersonveilige situaties

Te hoge snelheid

- snelheid auto's door het dorp te hoog 4x
- er wordt te hard gereden op de Herteweg (incl. OB school) 39x
oplossingen - drempels 4x
- enkele onderbrekingen op parkeerstrook zou inhalen op deze strook tegen gaan
- er wordt te hard gereden op de Havenweg 22x
oplossing: - verkeersdrempel
- er wordt te hard gereden op Coudorp 8x
oplossing: - verkeersdrempel
- er wordt te hard gereden op de Margrietstraat 5x
oplossingen: - meer controles
- bloembakken etc.
- hogere drempels
- versmallingen
- Oranjeplein wordt gebruikt als verkeersweg, te hoge snelheid 3x
- er wordt te hard gereden op de Beatrixstraat 2x
- er wordt te hard gereden op de Citadel
- te hoge snelheid op Christinastraat, Bernhardstraat
oplossing: - drempels
- te hoge snelheid bij uitgang van de bospaden voor kinderen
- bij ingang van de Ring wordt met hoge snelheid weggereden
- snelheid op de Ring i.v.m. voorrang van rechts
- te hoge snelheid op Korenweg- Stoofweg
- te hoge snelheid Lewedijk
- Havenweg- Lewedijk: Goed overzicht maar te hoge snelheid.
- te hoge snelheden mogelijk op toegangswegen: drempels
- snelheid bebouwde kom 50 km p.u. te hoog
- meer borden plaatsen met: matig uw snelheid

gevaarlijke kruisingen

- onoverzichtelijkheid splitsing Coudorp- Schippersweg 7x
- gevaarlijke oversteekplaats voor kinderen bij speeltuin (Margrietstraat) 5x
  - oplossing - veiliger oversteekplaats maken
  - stopbord vanaf speeltuin
  - kinderen niet aan hun lot overlaten, ze letten niet op verkeer
  - kinderen de meest elementaire verkeersregels bijbrengen
- onveilige Splitsing Margrietstraat- Hertenweg 5x
- Margrietstraat erg gevaarlijk 3x
- bij Rabobank te hoge/ slecht onderhouden bebossing, kruising bij Rabobank 3x
- te hoge beplanting hoek Citadel- Coudorp, onoverzichtelijk 2x
- kruispunt Hertenweg- Havenweg 3x
- coniferen hoek Margrietstraat weghalen
- onoverzichtelijke bocht Margrietstraat door bossen bij woning
- uitgang sportveld: bussen niet door Margrietstraat sturen
  - oplossing - door Hertenweg, Havenweg, Oranjeplein
- Hoek Havenweg- Oranjeplein voor kinderen onveilig
- Havenweg- Lewedijk komend van havenweg onoverzichtelijk (spiegel)
- aansluitingen plan Coudorp- bestaande wegen
- verkeersbord ontbreekt op splitsing Oranjeplein- Irenestraat
- laag houden van groenvoorzieningen op kruispunten, b.v. Irenestraat- Margrietstraat
- bocht bij Ring (t.o. café) onoverzichtelijk, vooral voor kinderen; drempel
- gevaarlijke bocht bij watertank WMZ

Voorrangswegen

- voorrangsweg maken van Coudorp- Havenweg- Hertenweg
- Coudorp zou voorrangsweg moeten zijn (m.n. voor verkeer van Citadel voor belang)
- Hertenweg voorrangsweg maken
- er wordt geen voorrang verleend vanaf Hertenweg op splitsing Margrietstraat
- plaats op diverse invalswegen voorrangskruisingen

Straten

- Hertenweg te smal (vnl bij firma Moerdijk)
- te hoge bossen Hertenweg
- versmalling Havenweg
- Havenweg te smal (gevaar voor fietsers) 2x
  - oplossing: - éénrichtingsverkeer
- Havenweg te druk; oplossing: zebra's
- het vernieuwde gedeelte van de havenweg: fietsende kinderen ondervinden veel hinder van auto's, die ondanks de versmallingen doorracen
- Havenweg onoverzichtelijk (je ziet slecht of iemand oversteekt)
- afvoerputten Coudorp lastig
- oversteken Coudorp is een probleem
  - oplossing: - zebrapad
- smalle dijk uit richting 's Heerenhoek; vaak zwaar verkeer (B&B)
- Halsweg te smal; veel vrachtverkeer
- Lewedijk is te smal
- kasteelweg is te smal
- polderwegen te smal
- soms diepe gaten in wegbermen; o.a. Coudorpsdijk en Schippersweg

slecht wegdek/ bestrating

zie vraag A9

Vrachtverkeer

- vrachtverkeer om dorp omleiden 3x
- vervoer uien buiten dorp houden

Parkeren

- geparkeerde auto's op stoep
- SRV parkeert op gevaarlijke plekken
- in de Margrietlaan niet aan twee kanten laten parkeren

Overige opmerkingen:

- buiten de kern alle belemmeringen direct opruimen
- hogere drempels
- diverse domme verkeersbelemmeringen

Vraag A11   Locaties wenselijke wegen, voet- of fietspaden

- weg van Stoofweg naar het bedrijf Boot en Buteijn 3x
- weg Coudorp- Stoofweg voor vrachtverkeer
- ontsluitingsweg voor vrachtverkeer (houdt vrachtwagens uit het dorp) 3x
- weg van Hertenweg rechtstreeks naar Schippersweg (hierdoor minder verkeer in dorp en goede bereikbaarheid zwaar verkeer Sloe-Nieuwdorp)
- Coudorpsdijk verbreden (voor zwaar vervoer)
- verbetering Schippersweg nodig
- b-weg maken van Halsweg en vrachtverkeer via viaduct Nieuwdorp uit leiden
- rondweg voor zwaar verkeer

- fietspad Hertenweg 4x
- voet-/fietspad van Steketeepad onder langs Lewedijk naar Lewedijk (is veilig en minder last van wind) totaal: 4x
- fietspad Lewedijk (i.v.m. schoolgaande kinderen) 3x
- fietspad Korenweg doortrekken 3x
- fietspad langs Stoofweg 3x
- fietspad Coudorp aan dijkkant 3x
- fietspad Havenweg 2x
- fietspad Schippersweg 2x
- fietspad naar 's Heerenhoek (via Schippersweg)
- fietspad Quarlespolderweg
- fietspaden in de polderwegen
- voet- of fietspaden tussen dorpen onderling
- einde van de Hertenweg tot aan bospad
- voetpad bos kindvriendelijker maken en doortrekken naar Coudorp; beveiliging aanbrengen bij uitgangen

- parkeerstrook Kasteelweg

- smalle deel Beatrixstraat (nabij Havenweg) afsluiten voor auto's
- Hertenweg ontlasten: doorgaand verkeer naar Lewedorp, Nw. Joostland, Arnhemuiden verhinderen

Vraag A12   Overige vormen van overlast

- strooien/ uirijden van mest en gier 3x
- uien vallen van wagens af
- vuurwerk midden op het Oranjeplein
- te veel zwaar verkeer
- fietsende kinderen op de stoep
- schooljeugd heeft geen ontmoetingsruimte en verzamelt zich 's avonds op Oranjeplein en veroorzaken overlast (brommers, rommel)

Vraag N3 Hinder van bedrijven uit Nieuwdorp

- vrachtverkeer 6x
- vrachtverkeer Boot en Buteijn 3x

- verkeer fa Moerdijk
- uienstank
- uienfabrieken
- bieten/ uienoogst
- uien schillen in tuin door onafgedekte langsrijdende tractoren

- geluidsoverlast 4x
- warm draaiende motoren
- drogers

- gierende boeren, kippenstank totaal: 3x
- stank

Vraag N6 Voordelen / nadelen WOV

Voordelen

- betere verbindeing/ sneller in Zeeuws Vlaanderen / geen wachttijden
meer totaal: 34x
- Nieuwdorp beter bereikbaar 2x
- werkgelegenheid/ aantrekken van bedrijven/ economisch totaal: 5x
- ontsluiten is opwaarderen regio 2x
- meer mogelijkheden ontwikkeling dorp
- mogelijke komst glastuinbouw
- kan leefbaarheid Nieuwdorp bevorderen

- helemaal voor/ die moet er komen totaal: 2x

- geen nadelen 11x

Nadelen

- meer autoverkeer langs Sloegebied/ geluidsoverlast verkeer totaal: 24x
- meer sluipverkeer 2x
- grotere onveiligheid/ meer ongelukken totaal: 2x
- uitlaatgassen en luchtvervuiling 4x
- verdere exploitatie milieuonvriendelijke industrie

- aantasting van het landschap/ de omgeving totaal: 6x
- verminderde leefbaarheid
- Nieuwdorp wordt volledig geïsoleerd
- wurgen en leegloop van het dorp
- daling waarde huis
- trillingen door verkeer
- kost een hoop geld
- komt 25 jaar te laat
- mogelijke concurrentie vanuit België
- tol ?

- geen voordelen 14x

Vraag A15: Opmerkingen over voorzieningen

Openbaar vervoer

- te weinig/ te slecht openbaar vervoer 21x
- een busverbinding naar het Sloegebied ?
- bushalte/ -hok Stoofweg bij Schippersweg is in zeer slechte staat, lekt aan alle kanten !

Winkels

- supermarkt Ten Hove moet blijven bestaan (of nieuwe winkel) 13x
- geen vlotte bediening
- levensmiddelenzaak: te klein, lang wachten, rommelig, dingen niet voorradig
- supermarkt Ten Hove is te klein en daarom te duur
- te weinig winkels 2x
- er zijn zo goed als geen winkels
- als er één winkel in Nieuwdorp was waar je alle boodschappen kon kopen, dan ging ik niet naar Goes of Vlissingen om te winkelen
- geef de SRV-man toch de vergunning voor zijn te openen broodboetiek

Postkantoor & Bank

- postkantoor is veel te kort open 4x
- postkantoor niet bereikbaar voor werkende mensen 2x
- PTT-bus komt laat en gaat soms eerder weg
- bank is te kort open
- bank is niet bereikbaar voor werkende mensen
- bankwezen onvoldoende

Parkeergelegenheid

- te weinig parkeergelegenheid bij het verenigingsgebouw
- te weinig parkeergelegenheid bij Steketeepad

Sociaal- medische voorzieningen

- de wijkzuster woont in een ander dorp, in plaats van in het wijkgebouw
- kruiswerk gaat achteruit; uitkeerdagen veel te kort en te weinig
- graag dat de huisarts meer tijd heeft als ze één dorp had, dan nu met Lewedorp dat zo uitgebreid is

Basisscholen

- fusie openbare en Christelijke school: elke groep in aparte klas
- twee scholen en veel kinderen om principele redenen elders op school: belachelijk; 1 school veel efficiënter
- sluiting basisschool bij terugloop aantal kinderen

Reiniging/ nutsvoorzieningen

- straten beter schoonhouden
- het riool is slecht
- stank van riool

Bewegwijzering

- bewegwijzering naar de speeltuin

Overig/ algemeen

- voldoende bevolkingsaanwas om de middenstand in stand te houden
- te weinig voorzieningen
- "Door bedreiging van het voortbestaan van voorzieningen (supermarkt, postkantoor, OV) geen aantrekkelijk beeld voor aspirant bewoners"
- "Je kan van een klein dorp als Nieuwdorp niet verwachten dat er een winkelcentrum of een zwembad is. Daardoor moet je vaker naar Goes of Middelburg rijden"
- te afhankelijk van andere dorpen m.b.t. sporten e.d.
- geen aanbod cursussen

Vraag A16: Gemiste voorzieningen in Nieuwdorp

Geen gemiste voorzieningen 19x

Winkels

- kapper 8x
- kledingzaak(textiel) 6x
- groentezaak 5x
- bloemenzaak 3x
- uitgebreide supermarkt 3x
- drogisterij
- hobbywinkel
- boekenwinkel met tijdschriften
- geschenken-/ speelgoedwinkel
- schoenmaker
- grotere variatie van winkels
- meer levensmiddelen-zaken

Postkantoor 6x

dorpshuis

- ruimte voor ontmoeting oudere mensen 5x
- een echt dorpshuis, waar tal van activiteiten kunnen plaatsvinden 2x

Sportvoorzieningen

- sporthal/ -zaal 2x
- meer sportvoorzieningen
- trapveldje voor jongeren 2x
- zwembad 4x
- speelweide

Horeca

- disco
- snackbar

Basisonderwijs

- basisschool Gereformeerde Gemeente
- reformatorisch onderwijs

Overig

- tandarts
- meer contrôle politie 2x
- kabel buiten de bebouwde kom
- cursussen o.i.d.
- treinstation (?)
- bibliotheek

Vraag A21 Opmerkingen over dorpsbinding en activiteiten etc.

- "In het verleden te weinig rekening gehouden met de belangen van de bewoners van Nieuwdorp; Wellicht dat hier nu verandering in komt"
- "Het doordrammen van dingen is geen democratie"
- te weinig aandacht van de gemeente
- "Er harder tegenaan gaan als ze de boel vol willen gooien met slib of vuile industrie willen laten komen"
- "Bij de Covra is er vanuit de bewoners veel geprotesteerd, maar de gemeente was er voor, zodat hij er kwam"
- "Weinig invloed van de bewoners, verschillende suggesties en meningen worden aan de kant geschoven"

- als iemand zijn of haar hobby wil uitoefenen zijn er wel eens problemen met de gemeente
- de gemeente kan meer voor Nieuwdorp doen
- de dorpsraad en de gemeente werken vaak buiten de bewoners om
- we worden van tijd tot tijd op de hoogte gehouden door de dorpskraayer
- contacten zijn goed, we worden goed op de hoogte gehouden
- meer woningen bouwen voor oud en jong
- te weinig speelweides
- meer afvalbakken voor gescheiden afval
- primitief sociaal denken
- jongeren hebben niets te doen- vandalisme
- zeer slecht
- niet ieder mens denkt hetzelfde
- het kan wel wat beter

Vraag N8   Mening over de dorpsraad

Positief (totaal: 25x)

- tevreden/ functioneert goed 20x
- regelmatig op de hoogte gehouden 2x
- functioneert redelijk
- dorpsraad doet goede dingen; werkt prima
- wel tevreden, maar meer informatie naar bewoners nodig

Negatief (totaal: 46x)

- onvoldoende/ niet op de hoogte 7x
- wist niet van bestaan 5x
- horen we weinig van 4x
- functioneert deze ?/ nooit iets van gemerkt 2x
- matig tevreden over informatie
- werkt te veel op de achtergrond; zaken, die geregeld worden komen niet naar buiten
- "Ik weet niet wat de dorpsraad doet, al vindt ik het wel goed dat er af en toe een dorpsblad komt"
- contact met bewoners kan beter 5x
- het kan heel wat beter; met alle respect voor diegenen die in de dorpsraad zitten
- "Momenteel op de hoogte van hun activiteiten; De belangen van de inwoners zijn in het verleden in het algemeen niet goed behartigd; Toch zijn de bewoners daar indirect zelf ook debet aan"
- te weinig contact; wellicht eigen schuld?
- "Ik ben wel op de hoogte, maar contacten tussen bewoners en dorpsraad ontbreken
- "Kan beter; bewoners hebben wel kritiek maar komen niet naar vergaderingen en nemen te weinig contact op met de dorpsraad"
- dorpsraad is in het verleden niet altijd actief geweest; o.a. de kwesties uitbreiding begraafplaats en vestiging Covra
- ze komen op voor eigen belangen 2x
- komen veelal op voor speciale groep
- te veel bestuurders van de middenstand
- "De dorpsraad zal als leuke elitaire "praatgroep" best functioneren, maar weinig resultaat en effect; Redenering vanuit onderneming/ zakelijke positie in plaats vanuit de bewoners"

- is niet met dorpsbelang bezig, maar met eigen belang; Doelend op de industrie en de Covra, waar ze zaken mee kunnen doen
- dorpsraad stelt niks voor, 'een klik van notabelen'; Ze profileren zich niet, je hoort bijna nooit iets van ze
- de dorpsraad is geen afspiegeling van de bevolking, van functioneren is geen sprake
- matig
- niet tevreden
- niet goed, b.v. opheffing postkantoor
- niet goed
- heel slecht
- waardeloos

Overig (totaal: 40x)

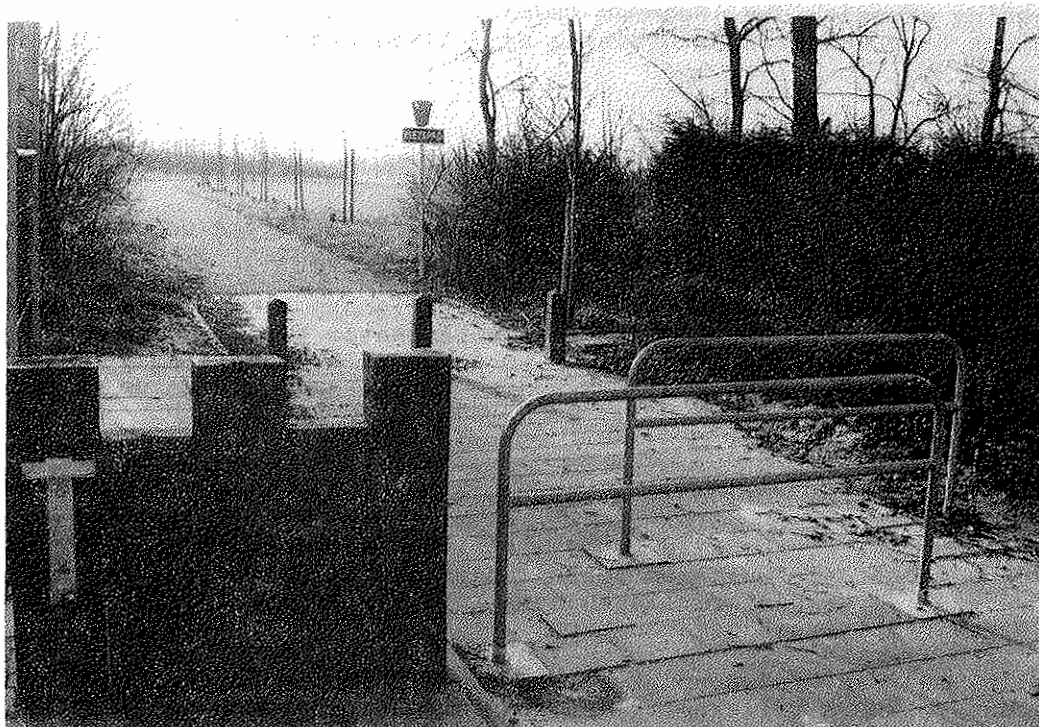
- weet niet/ geen mening 13x
- heeft zich er nooit in verdiept/ volgt het niet/ weinig mee te maken 3x
- niet ingevuld 24x

Vraag A29 Opmerkingen naar aanleiding van de enquête

- beter plantsoen Gereformeerde Kerk
- onbegrijpelijk dat gemeente vergunning heeft gegeven voor vrachtwagens -wasserette; Er komen zelfs geladen gas- en benzineauto's door het dorp om te wassen en tankwagens worden van binnen gespoeld
- geen uitbreiding van het Sloegebied
- geen uitbreiding industrie buiten ringweg Sloegebied
- atoomcentrale moet dicht 3x
- stop Covra
- betere afscherming van industriegebied
- tegengaan luchtverontreiniging fabrieken
- aan geluidsoverlast kan nog wel wat verbeterd worden
- terugdringen geluidsoverlast/ achtergrondgedreun/ luchtverkeer
- geen vliegtuigjes na werktijd en in het weekend in de lucht
- busjes van fabriek rijden veel te hard door het dorp en geven geen voorrang waar het moet
- meer snelheidscontrôles op aan- en afvoerwegen (Lewedijk, Coudorp, Hertenweg)
- politie komt wel erg weinig in het dorp
- bloembakken in Beatrixstraat weg
- honden in het bos meer aan de lijn
- als ik nog jonge kinderen had en er was géén basisschool wilde ik er niet wonen
- van 2 scholen één school maken
- bord Nieuwdorp bij afslag A58
- dorpsraad laten kiezen door bewoners en hun adviezen zo mogelijk overnemen

- meer woningen in Nieuwdorp
- Nieuwdorp leefbaar houden en blijven bouwen om vertrek tegen te gaan
- Nieuwdorp is zó (duim omhoog)

- twee zeer hinderlijke hekken naar park voor tennisbanen voor fietsers.; of mag je er soms niet fietsen ?

BIJLAGE III Verslag inspraakavond knelpuntenanalyse Nieuwdorp

Dinsdag 12-11-1991; 20.30 uur: Gemeentelijk verenigingsgebouw Nieuwdorp
Aanwezig namens de werkgroep Dorpsplannen:

- dhr. Koolen
- dhr. Van der Stappen
- dhr. Van de Ven
- dhr. Vollaard (Voorzitter)
- dhr. Voorter

Met kennisgeving afwezig: dhr. Boonman (BOS)

Aanwezig namens Buro Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting van de Gemeente Borsele:

- dhr. Vogelaar

Totaal aantal belangstellenden: 46.

Opening en inleiding door dhr. Vollaard, wethouder Ruimtelijke Ordening van de gemeente Borsele en voorzitter van de Werkgroep Dorpsplannen.

Hij geeft aan dat de gemeente de resterende dorpsplannen binnen de gemeente versneld wil opstarten met een knelpunteninventarisatie per dorp. In de inspraakbijeenkomst worden de resultaten van de onder de bevolking gehouden enquête gepresenteerd en besproken. Ook kunnen ontbrekende elementen worden toegevoegd.

Verslag van de resultaten door dhr. A. van de Ven, onderzoeker.

Hij bedankt de dorpsraad voor alle genomen moeite. Mede doordat de leden van de dorpsraad de enquête-formulieren hebben opgehaald is de respons groot: 73% van de 157 verstuurd vragenformulieren werd ingevuld opgehaald. Hierdoor is een goede representativiteit gegarandeerd.

Niet iedere inwoner van Nieuwdorp kreeg een vragenformulier toegestuurd. De adressen werden volkomen willekeurig met een computerprogramma geselecteerd uit het gemeentelijke bestand.

De antwoorden op de vragen uit de enquête worden per onderwerp behandeld.

Onderwerp 1: Bevolking

Nieuwdorp kende in de afgelopen decennia een vrij stabiele bevolkingsgrootte van ongeveer 1175 personen. Begin jaren zeventig was Nieuwdorp groter, maar omdat een deel van het grondgebied werd toegewezen aan uitbreiding van het industriegebied Sloe hebben enige honderden inwoners het gebied verlaten. Nieuwdorp kent een leeftijdsopbouw die niet sterk verschilt van Borsele of Nederland: Afwijkend van de gemiddelde verhoudingen in een klein dorp op het platteland is het aandeel ouderen beperkt en het aandeel jongeren over-eenkomstig landelijke cijfers.

Ruim drie vierde van de inwoners van Nieuwdorp is tevreden met zijn of haar woonplaats. Nieuwdorp kent in verhouding met vele andere kleine kernen een kleine verhuismobiliteit.

Onderwerp 2: Wonen

De tevredenheid over de woningen is groot. Drie kwart geeft de woning als cijfer een acht of meer. De verhouding huur- /koopwoning komt goed overeen met Borsele als geheel. In hoeverre de tevredenheid van de woning samenhangt met het wonen in een huur-, danwel een koopwoning is niet nagegaan, want er worden

in het onderzoek geen kruisverbanden gelegd. Erg weinig inwoners van Nieuwdorp hebben verhuisplannen. Zoekt men toch een nieuw huis, dan wil men meestal wel in Nieuwdorp blijven wonen.

Het is al langer bij de gemeente bekend dat de vraag naar woningen in Nieuwdorp groot is. Daarom heeft zij de plannen Coudorp I en II ontworpen. Op de vraag of deze plannen snel gerealiseerd dienen te worden geeft liefst 80% een positief antwoord. Ook met de vraag of er genoeg woningen worden gebouwd in Nieuwdorp is een grote meerderheid van de ondervraagden het niet eens. Met name schort het aan woningen voor jongeren.

KNELPUNT: Grote behoefte aan nieuwe woningen

Aanwezigen geven aan dat dit al jaren bekend is. De heer van de Weele vraagt: Wat doet de gemeente ermee?

De heer Vollaard vat de geschiedenis samen. Coudorp I is slechts gedeeltelijk gerealiseerd, doordat met de eigenaar van de grond geen overeenstemming kon worden bereikt over een aankoop. Het wachten is nu op een uitspraak van de onteigeningsrechter. Daarom heeft de gemeente vervolgens Coudorp II ontworpen. De provincie heeft dit plan niet geaccepteerd, o.a. vanwege milieuredenen (industrie Sloegebied). De gemeente en de dorpsraad hebben hiertegen Kroonberoep ingesteld; Ook op deze uitspraak wordt gewacht. Maar de gemeente zal doorgaan met het zoeken naar andere wegen om het aantal woningen in Nieuwdorp uit te breiden.

Gevraagd wordt waarom het in Nieuwdorp altijd mis gaat met de grondverwerving, en in plaatsen als Heinkenszand niet. Dhr. Vollaard: De gemeente houdt zich aan regels en in dit geval is dat op basis van het taxatierapport. De gemeente mag en wil niet meer geld betalen voor de gronden dan is vermeld in het taxatierapport. Overigens loopt ook in Heinkenszand een onteigeningsprocedure inzake grondverwerving.

De cijfers van de gerealiseerde woningen in Nieuwdorp in de laatste 20 jaar worden erbij gehaald. Dhr. Vollaard: het aantal werkelijk gebouwde woningen in Nieuwdorp is even groot (113) als het aantal wat komt uit de door de provincie gebruikte becijferingsmethode voor de interne groei. De provincie is van mening dat de uitbreiding van het dorp niet groter mag zijn dan volgens deze cijfers gewenst is.

Dhr. van de Ven vervolgt met cijfers van het kwalitatief woningonderzoek. Het percentage "slechte" woningen en de leegstand blijkt binnen Nieuwdorp lager dan de cijfers voor Borsele als geheel. Een vraag uit het publiek wat slechte woningen zijn wordt door Vollaard beantwoord. Door de gemeente slecht beoordeelde woningen hoeven door de bewoners-zelf niet slecht bevonden te worden.

Onderwerp 3: Woonomgeving

Zoals in veel andere dorpen van Borsele is ook hier de verkeersveiligheid een belangrijk onderdeel, dat verbetering behoeft. De bevolking van Nieuwdorp heeft veel overlast van milieuhinder, namelijk bijna zestig procent. Dit betreft vooral stank van het Sloegebied, maar ook soms van landbouwbedrijven. Ook heeft een vijfde deel overlast van de verkeersdrukte of geluidsoverlast.

KNELPUNT: Overlast (met name milieuhinder, verkeer)

In de enquête is ook de vraag opgenomen hoe vaak men overlast ervaart van het Sloegebied of van de in het dorp gelegen bedrijven. Ten aanzien van het Sloegebied streept de helft 'een enkele keer' aan. een derde regelmatig of vaak. De bedrijven uit Nieuwdorp zelf komen er veel beter vanaf. Twee derde heeft er nooit last van, 20% regelmatig of vaak. Dhr. Meulpolder vraagt of deze cijfers ook vergeleken zijn met andere dorpen. Dit is niet het geval; daar is deze vraag niet gesteld.

<u>Rang</u>	<u>knelpunt</u>	<u>aant. stemmen</u>
1	Woningbouw (Coudorp)	43 stemmen
2	Slibopslag	39 stemmen
3	Mogelijke sluiting supermarkt/ bakker	26 stemmen
4	Overlast (milieuhinder, verkeer)	19 stemmen
5	Relatie dorpsbewoners-gemeente	7 stemmen

Overige knelpunten werden allemaal minder dan drie keer genoemd.

Afsluiting door de heer Vollaard

Hij geeft in het kort weer wat er verder gaat gebeuren met de resultaten van de avond en de rapportage. Als het rapport klaar is zal het op het verenigingsgebouw ter inzage komen te liggen. Hij bedankt iedereen voor hun aanwezigheid en sluit de bijeenkomst.

BIJLAGE IV Plattegrond kern Nieuwdorp

